

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, julij 1910.

VII. zvezek.

Sopraznik Marijinega obiskovanja.

Šest barv.¹

Marija pa se je tiste dni vzdignila
in hitro šla v goré.

Luk. 1, 39.

Danes praznujemo praznik ponižnosti. Marija, mati Gospodova, je obiskala Elizabeto, mater njegovega služabnika. Elizabeto sama se je začudila, zato je vprašala: „Kako to, da pride mati Gospodova k meni?“ Obe sta bili enako ponižni, nobena ni bila drugi nevoščljiva. Tako store vsi, ki so v resnici pohlevni; njihova misel je vedno: „O, kako dober, kako usmiljen je Bog!“ In take Bog povišuje! Tako je on naredil z Marijo in z Elizabeto.

Gotovo vam ne morem ničesar boljšega želeti, kakor to, da bi tudi mi kdaj prišli k tej dobrotni materi, pri kateri bi potem večno prebivali. Toda mnogi se prestrašijo, če se spomnijo, da se morajo enkrat ločiti od tega sveta, drugi, ker so popolnoma na ta svet navezani, tretji radi grehov in madežev, ki jih teže. Bodite pa potolaženi vsi, danes vam hočem vašo žalost potolažiti, danes vam hočem narisati šest barv. Spomin na nje vam bo pripomogel, da boste prišli v nebesa k svoji materi. Marija nam bo pa razjasnila vsako barvo.

Prva barva je višnjeva, tako kakor je višnjevo nebo. Nebeški obok nam kaže, kje je naša prava domovina. Kam se

¹ Za sopraznik Marijinega obiskovanja, za nedeljo po prazniku ali za nagovore v Marijinih družbah.

ozira otrok rajši, ako ne proti onemu kraju, v katerem je bil rojen, kjer prebivata njegov oče, njegova mati? Vsi tukaj na zemlji smo popotniki, tukaj živeti ni naš namen. Tam gori biva naš nebeški oče, naša nebeška mati; kam se hočemo torej ozirati drugam, kakor v nebo? Ako imaš v tujini kakega prijatelja, katerega iskreno ljubiš, vprašam te, ali si ne želiš priti k njemu? Poglej, najboljši prijatelj, ki te bolj ljubi, kakor vsak drug brat, ta je tam gori in ta je Kristus, ali se ne boš torej z veseljem oziral tja gor? — Če se boš večkrat tja gor oziral, potem se ne boš tako zatopil v to zemljo; če se boš večkrat tja gor oziral, potem te ta zemlja ne bode prevzela popolnoma s svojimi skrbmi, ampak pri vsakem pogledu tja gor bo tvoje srce lažje, ker bo potolaženo. Ti boš podoben solncu, ki se ne ozira ne na desno, ne na levo, ampak gre naravnost svojo pot naprej; hodi tudi ti tako, in boš prišel tja gor nad višnjevo nebo! To ti pove prva višnjeva barva.

Druga barva je rdeča, ki nas spominja Kristusovega trpljenja in njegove bridke smrti. Če se obrne naš pogled od neba na zemljo, tedaj se ne sme nikamor drugam obrniti, kakor na križ Zveličarjev, na krvave rane našega Odrešenika. Te presvete rane so bile vedno predmet premišljevanja in molitve vseh pobožnih in svetih ljudi na zemlji in gotovo je, kdor vedno premišljuje bridko trpljenje, se boji Boga žaliti in se torej gotovo zveliča. Nobena šola za večno življenje pripravljajoča ni tako dobra, kakor šola križa, v kateri so se učili vsi svetniki. Saj nas rane Odrešenikove spominjajo na iskreno ljubezen božjo do nas nevrednih ljudi, ki je dal svojega edinorojenega Sina, da nas je odrešil. Rane Odrešenikove nam živo slikajo vso gnjusobo smrtnega greha, našo nepokorščino nasproti Bogu. Grehi ljudi so mu prebodli roke in noge, odprli njegovo presveto stran in jaz naj bi ljubega Jezusa takorekoč vnovič križal, — tako govori spokorjeni grešnik. Rane odrešenikove so vir tolažbe, kajti iz njih teče tista presveta krvi, ki opere našo dušo. Srečen torej, kdor se večkrat spomni na te presvete rane, tak bode na smrtni postelji z veseljem poljuboval podobo križanega Odrešenika! Tega ga spominja rdeča barva.

Tretja barva je pa bela, kakor lilija. To je podoba nedolžnosti, katera je Bogu tolikanj dopadljiva. Poglej v sv. pismo, tu je zapisano: „Nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo.“ Poglejmo na križ, tu je zapisano, da je Kristus trpel zaradi greha,

ki je nasproten čistosti; poglejmo na Jezusa, on je bil brez greha; poglejmo na Marijo, ki je bila brez madeža spočeta, ona je postala tabernakelj, da je prišlo iz njega najsvetejše, z njo se je zaročil Sv. Duh, njo so obdajali angeli; poglejmo na sveto Cerkev, ona položi takoj pri krstu otroku belo oblačilce na prsi. Pogledajte, vse to nas spominja, da moramo ostati čisti, kakor sneg. Toda mogoče, da jih je mnogo na svetu, ki so sicer omadeževani z obilnimi grehi, toda oni teh madežev ne vidijo, oziroma nočejo spoznati, pa tudi ne pomoči, katero je postavil Kristus, da bi izbrisal njih madeže. Saj se je treba samo ozreti na število svetnikov. Ali ni med njimi mnogo spokornikov? Toda ali pa Bog tudi odpusti? O božje usmiljenje ne pozna nobenih mej! Samo poslužiti se je treba sredstva, ponižati se ter reči: „Odpusti mi, grešil sem!“

Četrta barva je črna, ki nas spominja na našo smrt. Nobena stvar ni človeku tako koristna, kakor večkratna misel na smrt. Nobena pridiga ni tako močna, kakor vedna misel na konec. Kdor večkrat misli na svojo smrt, ta ne bo dal svojega življenja za pest prahu, za kako čast, za nekaj denarja, za dobro življenje itd. Smrt je najboljša učiteljica modrosti. Zato se pripoveduje o poganskem učenjaku Sokratu, da je do svoje smrti vedno govoril o smrti. Ali ni to sramota za kristjana? Veliko je takih, ki o nobeni stvari tako neradi ne govorijo, kakor o smrti. Ali pa ni — vprašam — neumnost, tega se bati, kar enkrat mora priti? Kaj ti koristi, če ti ne misliš na smrt, če te ona pa gotovo najde. Slabo znamenje je, če se kak kristjan boji smrti, kajti to je znamenje, da ni pripravljen. Nasprotno pa, kako se veseli smrti tisti, ki pričakuje plačilo za svoje krepostno življenje. Saj mu ona odpre vrata v boljše življenje. Zato je imenoval sveti Frančišek Asiški smrt svojo sestro, zato je vesel zapel sv. Alojzij, ko so mu povedali, da bo umrl. Kdor pa v pregrehah tiči, tak se boji smrti. Črna barva nas spominja torej našega konca.

Peta barva je goreča kakor ogenj. Ta barva nas spominja tistega kraja, ki se imenuje večno pogubljenje. Dandanes je veliko takih ljudi, ki se glasno zasmеjejo, če se govori o peklenškem ognju, o večnem trpljenju, o peklu sploh. Toda takim se godi, kakor pravi Evzebij: „O trikrat gorje tistim, kateri bodo peklenške bolečine prej skusili, preden bodo vanje verjeli“. Zgodilo se jim bo, kakor onemu bogatemu možu v sv. evangeliju, ki je v življenju imel vsega dovolj, v večnem pogubljenju

pa si je želel, da naj mu pobožni, poprej zaničevani Lazar pri-
nese samo eno kapljico, da bi mu ohladil njegov jezik. Ali ni
torej neumnost zasmehovati svojo bodočo nesrečo? Če Bog
dobre plačuje, tedaj je tudi pravično, da hudobne kaznuje. Že
na zemlji so ječe, kjer trpe hudodelci. Toda koliko jih je, ki se
ne skesajo, ki trde, da so prav storili, če so koga umorili, ali oro-
pali, ali naj taki po takem hudobnem življenju ostanejo neka-
znovani? Dragi poslušalci, posvarite tiste, kateri bodo peklo za-
smehovali. Če je sv. Hieronim v votlini pri Betlehemu s kamnom
sam sebe tolkel iz strahu, da bi prišel v pekel, kaj bomo storili
mi? Če je rekel sv. Bernard: „Jaz se tresem po vsem životu,
če se spomnim tistega groznega kraja,“ če je rekel sv. Avguštin:
„Jaz se dvakrat bojim večnega ognja,“ kaj bomo storili mi?

Šesta barva je pa zlata. To je podoba nebeškega veselja.
Bridko je sicer to življenje, polno trpljenja in bridkosti je v njem,
toda, če se spomnimo, da vsa ta žalost enkrat premine, da se
nam enkrat poslednje solze posuše, potem nas mora ta misel
zveseliti. Da ta misel ne vpliva tako izdatno na ljudi, temu so
ljudje sami krivi. Kolikokrat se sliši: saj ne vemo, kakšna so ne-
besa, zakaj torej po njih hrepeneti? Toda ali ni prišel Jezus
Kristus iz nebes, najsvetejši, najčistejši, ali ne mora ta kraj torej
lep biti? Sv. pismo nam ga slika pod različnimi podobami: sveti
Pavel pravi, da še ni nobeno oko, niti uho občutilo tistega, kar
je Bog onim pripravil, ki ga ljubijo. Ozrimo se torej večkrat tja
gor, kakor Marija, ki je vse svoje veselje našla v nebesih. Kaj
bi storil kak človek tu na zemlji, če bi le polovico toliko trpel,
kakor je ona tolikokrat? In vendar, ali je naredila kakemu člo-
veku krivico na zemlji! Pod križem je stala kot mati hudodelca,
in vendar — ali je mrmrala, ali se ni vdala v voljo božjo?

Podal sem vam torej šest barv. Vzemite jih danes seboj
v srcu svojem in če boste srečali ali videli kako stvar, ki vas
bo spominjala teh barv, tedaj si v spomin pokličite še tiste
nauke, katere sem vam danes podal, in ki vas spominjajo na
tisto barvo. K temu naj vam pa pomaga Marija, da bomo enkrat
veseli prepevali v nebesih: Slava tebi, o Marija! Amen.

Iv. Baloh.

Sedma nedelja po binkoštih.

1. Delajmo za zedinjenje vzhodne cerkve s katoliško Cerkvijo!¹

(Večinoma po A. M. Slomšku.)

„Glej, kako dobro in prijetno je, ako bratje skupaj prebivajo (t. j. v edinosti žive),“ prepeva kraljevi prerok David (Ps. 132). Tako življenje je prijetno kakor dišeče mazilo; taka složnost je kakor rosa po gorah, ki zemljo namaka, da lepše zeleni. Taki družini pošilja Bog blagoslov in srečo na vekomaj. Kako dobro in Bogu prijetno delo je torej, razprte brate in sestre spraviti, da so si dobri! Pa še prijetneje je ločene, razkolne kristjane, brate in sestre Kristusove, spravljati v naročje svete matere katoliške Cerkve, v zveličansko hišo nebeškega Očeta, od katere so ločeni. To veliko in sveto delo sta izvrševala sv. slovanska apostola Ciril in Metod, ki ju prav zaradi tega cela katoliška Cerkev visoko časti. Apostolsko delo sv. slovanskih apostolov nadaljuje od Slomška (l. 1852.) ustanovljena „Bratovščina svetega Cirila in Metoda“ (še ohranjena v lavantinski škofiji) in v Slomškovem duhu ustanovljeno „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije“ (razširjeno v ljubljanski škofiji [15.000 udov], v zagrebški nadškofiji, na Moravskem in na Češkem). Da bomo sv. apostolska brata Cirila in Metoda tem bolj goreče častili in spoznali veliko važnost „Apostolstva sv. Cirila in Metoda“ (Bratovščine sv. Cirila in Metoda), zato hočemo premišljevat:

1. Kako velika nesreča je cerkveni razkol;

2. Kako veliko in Bogu prijetno je delo za cerkveno zedinjenje.

Dobrotljivo in usmiljeno srce Jezusovo, ki si pri zadnji večerji tako goreče vzdihovalo k nebeškemu Očetu: „Da bi bili vsi eno“ (Jan. 17, 21), prosimo te na priprošnjo Device Marije ter sv. Cirila in Metoda, blagoslovi in podpiraj naše pre-mišljevanje, da bi obrodilo mnogo sadu.

¹ Ljubljanski Škofijski list (1910, str. 86) naroča: „V pridigi prve nedelje meseca julija naj se govori o „Apostolstvu sv. Cirila in Metoda“, ali vsaj nekoliko omeni in obrazloži namen popoldanske molitvene ure pred presv. Rešnjim Telesom, ki naj se moli za uspeh apostolstva.“

I. Prelepo priliko nam pripoveduje Jezus o dobrem očetu, ki je imel dva sina. Mlajši se je prevzel in zapustivši očetovo hišo svoje premoženje v tujih krajih malopridno zapravljal, poslednjič pa v toliko revščino zapadel, da je moral svinje pasti, in bi se bil rad želoda najedel, pa ga ni imel. „V resnici, prav tako svoj del zapravi, — uči sv. Ambrož — kdor se od svete Cerkve loči.“

Po tej prečudno lepi prigodbi Jezusovi naj vam posnamem priliko o dobrem Očetu, ki je imel dve hčeri, imenitni in lepi, pa tudi bogati, ki sta nad devetsto let v hiši svojega očeta srečno živeli in veselo rastle na premoženju in imenitnosti. Ali starejša hči je začela prevzetovati, svojo mlajšo sestro zaničevati in se nad njo tako hudo povzdigovati, da je dala hiši svojega očeta slovo ter ni hotela biti pokorna. V napuhu se je ločila od svoje mlajše sestre in je rajši šla med tuje ljudi. Kakor pa ptica, ki visoko leta, nizko obsedi, tako se je tudi prevzetni hčeri zgodilo. Doma ni hotela lepo ubogati, zato mora na tujem hudo služiti; v očetovi hiši ni hotela biti plemenita, spoštovana hči, pri tujcih mora biti zaničevana, zavržena dekla; že tisoč let v žalostni sužnosti medli.

Poznate nesrečno izgubljeno hčer? Ali ni vzhodna, odcepljena cerkev razkolnikov, ločenih starovercev? Lepo je izhajala s svojo mlajšo sestro, sveto rimsko katoliško Cerkvijo, v kateri mi katoličani tako srečno živimo in lahko Bogu služimo. Imela je kakor enega Očeta v nebesih, tako tudi enega očeta vseh vernikov na zemlji, rimskega papeža, vidnega namestnika Kristusovega, ki ga je Kristus kot skalo edino prave vere postavil, in na to skalo svojo sveto Cerkev pozidal, katere peklenska vrata ne bodo premagala. Podpihana od oholih, napihnenih najemnikov (Focij je začel razkol v 9. stoletju, končno ga je izvršil Mihael Cerularij l. 1054.) se je reva prevzela, nad svojega očeta, rimskega papeža, ošabno povzdignila rekoč, da hoče rajši nevernemu Turku služiti kakor rimskemu papežu, vesoljnemu poglavarju Kristusove Cerkve, pokorna biti (tako so res klicali Grki, ko je bila l. 1452. v Carigradu slovesno razglašena florentinska unija; Carigrad je padel l. 1453). Kar je slepa sirota želela, to jo je zadelo; v nekaterih deželah jo imajo neverni Turki v trdi sužnosti, po drugih jej zapovedujejo posvetni oblastniki, kaj ima verovati, kako obhajati službo božjo. Pomanjkuje jej kruha dobrega nauka, ker so njeni popi (duhovniki) večí.

noma slabo poučeni; pomanjkuje verskega pouka, ker razkolniški popi skoraj nikoli ne pridigujejo.

Nesrečna izgubljena hči, ki se je po lastni prevzetnosti ločila od rimskega papeža, je carigrajska grška cerkev. Grška cerkev pa je zapeljala v razkol tudi vzhodne Slované (Ruse, Bolgare, Srbe), ki so toliko bolj nesrečni in usmiljenja vredni, ker po tuji krivdi žive v razkolu. Žalostni cerkveni razkol je ravno vzhodnim Slovanom zadal najbolj globoke rane. Komaj so bili po sv. Cirilu in Metodu ter njunih učencih v krščanstvu poučeni, že so prišli Grki, ki so jih že v lepi krščanski mladosti zastrupili z duhom ločitve in jih zapeljali v razkol. V brezdno cerkvenega razkola se je Slovanom pogreznila luč krščanske izobrazbe, ki sta jim jo prižgala sv. Ciril in Metod; razkolni Slováni so bili dolga stoletja ločeni od prave krščanske izobrazbe, ki je na katoliškem zahodu tako lepo napredovala. Še sedaj so Slováni razdeljeni v dve nasprotni polovici; razkolnih Slovanov je okoli 90 milijonov, katoliških pa le okoli 35 milijonov. Ali nismo torej mi katoliški Slováni, Slovenci, dolžni po svojih močeh delati, da preneha žalostni cerkveni razkol? Ali nas ne bode ganilo, če pomislimo, da so ravno Slováni najbolj deležni nesrečnega cerkvenega razkola? Med 110 milijoni razkolnikov je okoli 90 milijonov Slovanov. Koliko sicer dobrih ljudi je bilo torej vsled cerkvenega razkola že zapeljanih v dušno in v telesno nesrečo! Koliko krvi je bilo že prelite zaradi razkola, koliko neumrjočih duš pogubljenih! Zato je gotovo prav, ako po svojih močeh kaj storimo, da odvrnemo toliko nesrečo in rešimo milijone neumrjočih duš.

K temu delu nas kliče spomin svetih slovanskih apostolov Cirila in Metoda. Prav v tistih letih (v 9. stoletju), ko je Grk Focij grško cerkev prvič odtrgal od katoliške Cerkve, sta sveta Ciril in Metod prišla z Grškega, Slované utrjevati v pravi veri in v edinosti s katoliško Cerkvijo. Kot sveta, pravoverna moža in goreča apostola sta ostala vedno zvesto vdana katoliški Cerkvi. Sv. Ciril je umrl v Rimu, tam v srcu katoliške Cerkve počiva njegovo srce; sv. Metod pa je pokopan v starem duhovnem središču slovanskem na Velehradu. Tako nas sv. Ciril in Metod še po svoji smrti opominjata, naj bi bili vsi Slováni združeni s katoliško Cerkvijo, kakor sta bila onadva združena z njo in med seboj.

II. Ko je mučenec sv. Peter Aleksandrijski zaradi vere v ječi omagoval in pričakoval krvave smrti, se mu je prikazal Jezus

v svetlem kot sneg belem oblačilu, ki je pa bilo od vrha do tal razparano. Sv. pastir nad tem strmi in vpraša Jezusa: „Gospod, kaj to pomeni? Kdo ti je obleko raztrgal?“ Kristus mu odgovori: „To je storil Ariž, ker je s svojimi lažnivimi nauki raztrgal mojo Cerkev.“ Kar je krivoverec Ariž storil Cerkvi božji v četrtem stoletju, to je ponovil ošabni Focij v devetem, to je dokončal častilakomni Mihael Cerularij v enajstem stoletju; raztrgala sta drago svatovsko obleko Jezusa Kristusa — njegovo Cerkev narazen v dva velika kosa in napravila obžalovanja vreden razkol med vzhodno in zahodno Cerkvijo. Še danes nam kaže Jezus Kristus obleko svoje svete Cerkve bolj kakor kdaj prej raztrgano.

Pa še več! V vzhodni razkolni cerkvi imajo še veljavno duhovstvo, torej tudi sv. mašo in sv. Rešnje Telo. Tudi tam se še na oltarjih preliva sveta kri nedolžnega Jagnjeta, tudi tam je pričujoč Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu, tudi tam utriplje Srce Jezusovo v zakramentu ljubezni. Zato se nam zdi, kakor da bi razkolniki hoteli raztrgati celo Jezusa samega. O koliko nečasti mora tam pretrpeti! Kakor je razkolna cerkev v sužnosti posvetnih oblastnikov, tako je tam Jezus Kristus v Rešnjem Telesu v sužnosti nepoklicanih služabnikov; o obhajanju svete maše in o delitvi svetih zakramentov velikokrat odločuje samo posvetna oblast. Kdor torej z molitvijo ali z dejanjem kaj pomaga za cerkveno zedinjenje, tisti na neki način pomaga Jezusa Kristusa reševati iz ječe in iz poniževalne sužnosti. Takemu torej veljajo besede Jezusove: „V ječi sem bil, in ste me obiskali.“ (Mat. 25, 36.) — Koliko nečasti se godi pri razkolnikih Jezusu v sv. Rešnjem Telesu! Čiščenje sv. Rešnjega Telesa je v razkolni cerkvi skoraj neznano. K sv. obhajilu pristopajo le redkokedaj, pa še takrat navadno nevredno in brez spoštovanja. Grki in Bolgari hodijo k sv. obhajilu (seveda zelo redko) večinoma brez spovedi ali obžalovanja grehov, sploh brez vsake priprave. In vendar je tudi med njimi še mnogo takih, ki bi bili vneti častivci sv. Rešnjega Telesa in Srca Jezusovega, če bi bili prav poučeni. Ali nas to ne bode priganjalo, da še bolj goreče častimo sveto Rešnje Telo in Srce Jezusovo ter mu priporočamo naše nesrečne razkolne brate? Ali nas to ne bode nagibalo, da z dejansko ljubeznijo podpiramo misijone na Jutrovem in nevednim razkolnikom preskrbimo duhovnega kruha besede božje? Tukaj gotovo veljajo besede Jezusove: „Lačen sem bil, in ste me nasitili“ (Mat. 25, 35). O spominjajmo se pred sv. Rešnjim Telesom tudi

naših razkolnih bratov, pristopajmo včasih v ta namen k svetemu obhajilu! Tako bomo obenem zadostovali za nečast, ki se godi Jezusu v sv. Rešnjem Telesu; obenem pa tudi izprosili milost, da se bodo razkolnikom zopet začela ogrevati srca za Jezusa Kristusa in za cerkveno zedinjenje.

Tudi Marija, mati Jezusova, ki je na vzhodu še niso pozabili, nas takorekoč prosi, naj molimo in delamo za cerkveno zedinjenje. O, kako bi se pomnožilo število gorečih častivcev svetega Rešnjega Telesa in Srca Jezusovega, kako bi se povzdignila čast Matere božje, ako bi razkolniki spoznali svojo zмотo.

Predragi v Kristusu! Gotovo spoznate, kako dobro in bogoljubno je delo za cerkveno zedinjenje. Gotovo bi tudi vi radi po svojih močeh kaj pomagali pri tem tako velikem delu in bi radi še bolj natančno zvedeli, kaj vam je storiti.

Nekoliko sem že povedal. Iz tega že razvidite, da je češčenje sv. Rešnjega Telesa in sploh molitev eden glavnih pripomočkov. Drugi važen pripomoček je pa miloščina. Ako hočemo, da bomo razkolnike pridobili v katoliško Cerkev, moramo poskrbeti, da bodo razkolniki prav poučeni. Zato je pa treba misijonarjev. Za na novo zedinjene je treba zidati cerkve, treba zidati šole in semenišča. Že sedaj je na Jutrovem, posebno med Bolgari in Grki vse polno takih misijonskih naprav, ki nujno potrebujejo naše pomoči, posebno odkar je začela tako naglo pojemat podpora s Francoskega. „Molitve in miloščina — tako pravi škof Slomšek — sta dve peruti, po katerih leti evangelijski glas po vsi zemlji.“

Oboje (molitev in miloščina) je lepo urejeno v „Apostolstvu sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije“. Udje molijo vsak dan en očenaš in eno češčenamarijo s pristavkom: „Sveta Devica Marija, sv. Ciril in Metod, prosite za nas!“ in plačujejo najmanj 24 vinarjev na leto. Glavni praznik „Apostolstva“ je god sv. Cirila in Metoda; 5. julija ali v osmini se vsak ud lahko udeleži popolnega odpustka pod navadnimi pogoji. „Apostolstvo“ se imenuje po sv. Cirilu in Metodu, ki sta mogočna priprošnjika za cerkveno zedinjenje, in se zateka pod zavetje Device Marije, ki jo na Jutrovem še zdaj zelo časte!

Predragi v Kristusu, pristopajte radi k „Apostolstvu svetega Cirila in Metoda“. Kolikor večje bode število udov, toliko močnejša bode truma vojskovavcev za edinost kraljestva božjega na zemlji. „Veliko premore stanovitna molitev pravičnega“ (Jak. 5, 6),

še več pa premore moč zedinjene molitve, podprte z dobrimi deli in spodbudnim življenjem. Spominjajte se namenov „Apostolstva“ pred sv. Rešnjim Telesom, pri sv. obhajilu; podpirajte te namene s češčenjem Matere božje in sv. Cirila in Metoda. In Bog bode dal nam in našim ločenim bratom okusiti, kako dobro in prijetno je, ako bratje v eni pravi Cerkvi skupaj prebivajo, ker tja pošilja Gospod blagoslov in življenje na vekomaj (Ps. 132).

Ti pa dobrotljivi Jezus „bodi kralj tistih, ki jih loči razkol, in pokliči jih nazaj v zavetje resnice in k edinosti vere, da bo kmalu en hlev in en pastir!“ Amen.

2. *Žalostni nasledki smrtnega greha.*

Kakšen sad ste torej takrat imeli v tem, česar se sedaj sramujete?

Rim. 6, 22.

Ali si moremo misliti zadovoljnejšo, srečnejšo stvar na svetu, kakor je zdrav, še nedolžen otrok? Veselo in brezskrbno skače po domači trati. Vsako cvetlico pogleda, kakor bi bila njegova sestrice; vsako ptico posluša, kakor bi bila njegova prijateljica. S pisanimi metuljčki se igra po travnikih, kakor bi bili njegovi tovariši; in ko se približa večer, kaže materi doma pred hišo zvezde ter jo vprašuje, kdo jih je vstvaril. Zvečer sklene ročice, moli za materjo večerno molitev in leže k počitku. Še enkrat ga mati prekriža in otrok zaspi. O mirna vest otroška, ti najrahljša posteljica, ti najmehkejše vzglavje!

Nedelja je, ko se darujejo sv. maše. Tam po stranski poti med drevjem se potika mladenič zamišljen, žalosten: obraz mu je bled. Vse okrog njega je v cvetju, pa on se ne zmeni za cvetje; ptičice pojo nad njim, a on jih ne posluša; pisani metuljčki frfotajo po travi, pa on jih ne vidi. — Pride večer: nebo je jasno, in zvezd na njem je brez števila; pa zanj jih ni. Gre počivat; ne pokriža se, ne moli, — pa tudi ne spi.

O mladenič, kje je mirna vest otroška, kje tisto mehko vzglavje, kje tista rahla posteljica, v kateri si spal nekdan tako sladko? — Zakaj nisi vesel? Morda ugovarjaš, da si še vesel, pa tvoje veselje ne prihaja več iz srca, ampak iz vina, iz tiste tovarišije, po kateri rada glava boli. — O mladenič, kak dobiček imaš od greha? — Nič drugega ne, kot nepokojno vest, sramoto in težak dolg na svoji duši.

1. Grešnik je nesrečen mučenec, katerega preganja vest noč in dan s svojim očitanjem. In sicer je prvo, kar vest grešniku očita, to: Ti si grešil, grešil vedoma in radovoljno, nasprotoval si nalašč najsvetejšim in najmodrejšim namenom božjim, povračal si neskončne dobrote z grdo nehvaležnostjo; popačil si božjo podobo, po kateri si vstvarjen, postal si pred Bogom ostuden in vreden večne kazni. — O, kako rad bi grešnik pripričal samega sebe, da se njegova vest moti, pa nemogoče je, ker priznati mora in reči: Da, res je, kar mi očita vest. Rad bi se izgovarjal tudi s tem, da ni mislil tako hudo, da ni poprej tako na tanko poznal svoje hudobije in da je ravnal prenašlo in nepremišljeno. Toda ves trud, da bi pomiril svojo vest, je prazen, ker ona ga prisili, da spozna: Da, vedel sem, da razžalim s takim početjem svojega Boga, Očeta in Sodnika. O nespametnej, o grešnik, zastonj si prizadevaš, da bi s takimi praznimi izgovori upokojil svojo vest, ker ona te nazadnje vendarle prisili, da boš sam pri sebi pregrehe spoznal in si jih očital. — In to spoznanje rodi potem s r a m o t o, sramoto pred Bogom, sramoto pred samim seboj. Skriti se hoče grešnik pred Bogom in sam pred seboj, pa čuti, da ne more. Bog ga kliče po vesti, kakor nekdanj Adama: Grešnik, kje si? Povsod ga spremlja misel na Boga in povsod mu nekaj kliče: Kaj si storil? — Ko vidi, da z vsem tem še nič ne opravi, sklene, da ne bo kar nič več mislil na Boga. Zato začne najprej opuščati molitev, zanemarjati sv. maše, ogibati se božje besede in vsega, kar spominja na Boga in vero. Toda zastonj: vest se s tem šele prav vzbudi in mu še hujše očita: Kje je tvoj Bog? Kaj bo s tvojo dušo? — Sedaj poskusi grešnik pozabiti svoje hudoblje: toda, kolikor bolj odganja spomin nanje, toliko bolj živo mu stopajo pred oči. Pripoveduje se o očetu, ki je umoril lastnega otroka, in šel v samostan, da bi tam potolažil svojo vest. Toda ko ni mogel najti miru niti v tistem samostanskem življenju, šel je naravnost k sodišču, in se zatožil kot morilca in prosil, naj ga obsodijo k smrti. — Nesrečen si res, o grešnik, ker ne moreš vteči ne Bogu, ne svoji vesti: povsod te spremljata.

2. Pa vest ne očita grešniku le izvršene pregrehe, ampak očita mu tudi nasledke teh pregeh. — Le poglej, ubijalec, mrtvo truplo tistega, katerega si pripravil ob življenje; poglej vbogo, obupano vdovo, poglej zapuščene sirote, katere si pahnil v nesrečo. Njih vzdihovanje, njih bridke solze pričajo

pred sodnikom glasneje zoper tebe, kakor sto prič. — Poglej zapeljivec, ti hlápec satanov, poglej trpljenje vboge reve, kateri si ukradel čistost in nedolžnost; ti si jo zapeljal na pot hudobije, jo tam zapustil in jo treščil v večno pogubljenje! Poslušaj, kako sedaj joče na grobu izgubljene nedolžnosti, kako se kesa, da ti je lahkomišljeno verjela, kako se milo ozira proti bivališčem pravičnih, katera so ji na veke zaprta; poslušaj, pravim, potem pa taji svojo hudobijo, če moreš! — Poglej, lakomnež, Judeža lškarijota! Za 30 srebrnikov je izdal svojega Učenika, — je izdal Boga! — O nesrečna noč! Vsi učenci zbeže, Peter Jezusa zataji, Judež ga izda. — Celó noč je ostala tema v Judeževem srcu; ko se pa prične daniti, zdani se tudi v njegovem izdajalskem srcu, — pa žalibog le toliko, da je zagledal strašen prepád, nad katerim je visel. Vzbudi se mu vest, in na ušesa mu done žalostne, grozopolne besede: Gorje ti — Judež, kaj si storil! Zveličarjeva kri puhti z zemlje proti nebu in vpije: „Stoj izdajalec, nikar ne beži! Tebi ni več upanja, ni več usmiljenja.“ — Judež, ali veš, kdo ti tako govori? — Tisti, ki ti je malo prej govoril tako sladko, da bi te premotil, je sedaj izpremenil svoj glas: — satan je, čegar oblasti si zapadel. Kam greš sedaj, Judež? Pekel ti gori v srcu, pomagati si hočeš, zato lezeš k sovražnikom, — pa oni ti ne morejo pomagati. — Zakaj pa ne greš raje k Jezusu, ki bi ti rad pomagal? — Iti k Jezusu — se sramuješ, zato greš k tistim, ki so te najeli. Pa oni te ne poznajo več, ker te več ne potrebujejo, ampak ti hinavsko in mrzlo zabrusijo v obraz besede: „Kaj je nam mar, ti glej!“ — O, kako želi, da bi ga zasule gore in požrlo morje, pa gore se ne premaknejo in morje se ne zgane. — Življenje je konec, trpljenje pa šele začetek: po Judeževi glavi se pode črne misli . . . Ves zdívan in obupan pograbi zasluženó peklenško plačilo, — ga vrže po tempeljnu, da zazvenči kakor mrtvaška pesem na grobu lakomnika, vzame vrv, zbeži iz mesta in se obesi — — — Dokončano je strašno delo: konec je hujši kot začetek. O Judež, kje si pa dobil vrv, da si se obesil? — O saj si jo zmeraj imel pri sebi: — tvoja vest je bila. Judež, kak dobiček imaš od greha? — Glej, veter tuli skozi drevje in zaganja tvoje grešno truplo: — in satan tuli po peklú ter trga tvojo črno dušo.

Ljubi kristjani! Prestrašite se, ko premišlujete strašen dogodek o Judežu, prestrašite se pa tudi sami pred seboj, če živite v smrtnih grehah. Bojte se, pravim, ko vas napada huda vest, pa nikar ne obupajte; ampak zgrudite se na kolena pred usmiljenega Jezusa ter recite z Davidom: „Usmili se me, o Gospod, po svoji neskončni milosti, in po velikosti svojega usmiljenja izbriši moje hudobije; ker spoznavam svojo hudobnost in pregreha moja je zmeraj zoper mene. Tebi samemu sem grešil in pred tvojim obličjem doprinesel hudobijo. Operi me mojih pregreh in očisti moje srce. Ne zavrzi me izpred svojega obličja in ne zaničuj mojega skesanega srca, ampak vzemi ga v dar za moje pregrehe.“ Amen. *Ivan Kovačič.*

Osma nedelja po binkoštih.

Pregreha nečistosti.

Bratje, nismo dolžniki mesa, da bi živeli po mesu. Rim. 8, 12.

Široko cesto vidim, ki vodi po nevarnem svetu. Lepa, gladka je in ravna. Neštevilne trume ljudi, mladih in starih, moških in ženskih hite po tej cesti. Drug drži drugega za roko in ga vleče naprej. To je cesta, o kateri pravi Kristus: „Široka je pot, ki vodi v pogubljenje, in veliko jih je, ki hodijo po njej.“ — Na desni strani te ceste pa je ozka steza, posuta z ostrim kamenjem in s trnjem zarasla: in redki, redki so ljudje, ki bi hodili po njej. Ta steza pelje na visoko goro. Na tej gori pa stoji lepa gospa in toži, kakor nekdanj Rahela, nad sinovi in nad hčerami, ki so si jej izneverili in hodijo sedaj mimo nje po široki cesti posvetnega veselja. Ta lepa, ljubezniva gospa, ki joka na visoki gori svete čistosti in nedolžnosti, nad zapeljanimi otroci svojimi, je — Marija, naša zvesta mati. „Oh,“ vzdihuje, „izginila je sedaj lepota Sionske hčere. Pregreha hčere mojega ljudstva je postala večja, nego je bila pregreha Sodome!“ Kdo pa je ona Sionska hči in katera je pregreha Sodome? — Hčere nebeškega Siona smo vsi mi, velika pregreha Sodome pa je nečistost, ki krade našim srcem cvet nedolžnosti in nas vabi na široko cesto hudobnega življenja.

„Videl sem ženo sedeti na zveri, rdeči kakor škrlat, katera je bila polna preklinjevalskih imen, in je imela sedem glav in deset rogov. In žena je bila ogrnjena s karmezinom in škrlatom, z dragimi kameni in z biseri, in je imela zlato čašo v roki, polno gnusobe in nečednosti svoje nečistosti. In na njenem čelu je bilo zapisano ime: „Skrivnost; velika Babilon; mati nečistosti in gnusobe na zemlji.“ (Raz. sv. Jan. 17, 3–5). — To, vidite, predragi, je grozovita, pretresljiva podoba nečistosti. Na njenem čelu je zapisano ime „skrivnost“, ker ta pregreha lazi najraje po skrivnem, po temi, in kdor govori o njej, imenuje jo le bolj z imeni, ki se jih sramuje. Ime ji je tudi: „mati nečistosti in gnusobe na zemlji“, ker je tako splošna, da je oskrunjena in preprežena z njeno gnusobo vsa zemlja. Vže iz besed, s katerimi popisuje sv. Janez to pregreho, moramo spoznati, kako velika je in ostudna. In vendar ne manjka sleparjev, ne manjka pomagачev hudobnega duha, ki ljudi prepričujejo, da je nečistovanje prirojena človeška slabost, in če je greh, da je le majhen, odpustljiv. — O nesramni lažniki, grdi zapeljivci! Ali vam pomaga še kak opomin, še kaka beseda? — Malo, malo je upanja, ker vidim, da so vaše oči slepe, vaša ušesa gluha, vaše srce okamenelo; pijani ste od nečistosti, in pijancem je zastonj govoriti.

Zato se obrnem raje k vam, ve čiste, angelske duše, in vas prosim, povejte mi, ali je katera pregreha na svetu grša od nečistosti? — Nobene saje niso tako črne, nobena pošast tako ostudna, kakor nečistost. In če bi vam mogel ostudnost te pregrehe pokazati, moralo bi si solnce svoje obličje zakriti, vi bi od groze in strahu omedleli. — Drevo se pozna po sadu; vsaka pregreha pa po nasledkih. In kake nasledke ima nečistost? — Vsa stoletja, vsi časi nam jih kažejo!

Nečistost je potopila ves prvi svet, ona je pokončala z ognjem Sodomo in Gomoro in vsa sosednja mesta, ona je naredila iz bogaboječega Davida ubijalca in prešestnika, ona je zapeljala modrega Salomona v malikovanje, ona je zvezala in umorila junaškega Samsona, ona je pomorila tisoče in tisoče Izraelcev, ona napolnjuje še sedaj hiše, vasi in dežele z ostudno boleznijo in podira srečo, mir in zadovoljnost v vseh stanovih.

Le pojdite v mesta, v katerih cvete razuzdanost in nečistost; srečali boste marsikaterega mladeniča in marsikatero deklico, katerima se lahko na čelu beře njuno ostudno življenje. — O,

kako sta poprej cvetela, kako lepo je odsevala z njunega obraza nedolžnost in veselje! — Kakšno upanje, kakšno tolažbo so imeli starši nad njima, kako sta se nebo in zemlja nad njima veselila! — Sedaj pa je od nesramnosti ovenelo njuno lepo cvetje, njuno obličje je omadeževano in v tla obrnene oči ju tožijo, da ne živita prav. Postarala sta se vže v mladosti in vzdihujeta pod bolečinami in težavami bolezní. Podobna sta oveneli cvetlici, katero je zlomil veter, ali drevesu, ki se je v najlepšem cvetju posušilo, ali živi — smrti. Nebo in zemlja žalujeta nad njima, pekel pa vriska od veselja, da ju je dobil v svoje kremplje.

O žalujte, žalujte nad takimi nesrečneži vsi, ki spoznate in razumete, kaj so oni izgubili, in kaj so izgubila z njimi nebesa in ves rod človeški! — O škoda, neprecenljiva škoda! — Ali more biti za človeka, ki je krona in gospodar vsega stvarstva, kaj hujšega, kakor to, da se mora sramovati samega sebe ter pred Bogom in poštenimi ljudmi oči in čelo v tla obračati? — Kaj pa šele, ako pogleda v večnost! — On ne vidi tam nebes, tudi vic ne: le pekel mu zija nasproti, kakor bi ga hotel živega požreti. Tam vidi med drugimi nečistniki tudi tiste, katere je on v greh zapeljal. In kaj so vsi ti drugega, kot njegovi tožniki pred večnim Sodnikom? — Toda morda dobi nečistnik kako tolažbo v tem, da se bo spokoril in poboljšal ob smrtni uri? O revež, ki se s tem tolažiš, premisli besede, katere je izgovoril imenitni cerkveni pisatelj, besede, ki se glase: „Čudež je, ako se nečistnik resnično izpreobrne.“

In pri vsem tem se ti nečistnik še tolažiš, da se boš ob smrtni uri odpovedal pregrehi, ki se ti je v kri in meso zajedla v življenju? — Ali meniš, da boš mogel takrat misliti na resno poboljšanje in pravo pokoro? — Mislil boš sicer na grehe, toda ta misel bo zamorila v tebi zadnjo iskrico upanja in srčnosti in iz dna obupanega srca se ti izvije vzdihljeje: „Oh, kje ste — leta mladosti moje, katera sem zapravil v posvetni ljubezni! O, da bi prišla še enkrat nazaj, preživeti bi jih hotel vse drugače. Kje ste, moj oče, moja mati, ki sta me vedno lepo učila in me napeljevala k dobremu, pa vaju nisem hotel poslušati. Ah, vtihnîl je vaš glas za zmeraj, mene pa grize črv, ki nikdar ne umrje! Kje ste, moji duhovni učeniki, moji izpovedniki, ki ste me tolikokrat svarili, tolikokrat milo prosili? — Tudi vaš glas je zame umolknîl, le žuganje vaše me še čaka in straši. O sv. zakramenti, sv. maše, o božja beseda, o sv. izpoved, o sv. Rešnje Telo,

nič več, nič več vas ne smem videti, vas ne smem prejeti, nič več mi niste v tolažbo, nič več ne v zveličanje, ampak moji tožniki ste in moje pogubljenje. Križani Jezus, zastonj so zame tvoje rane, zastonj tvoja kri, zastonj tvoja smrt; vse to je moj obup, moja večna škoda.“

Da ne bo grešnik moral kdaj obupavati, naj se sedaj izpreobrne, naj kliče usmiljenega Zveličarja, naj dela pokoro. Amen.

Ivan Kovačič.

Deveta nedelja po binkoštih.

1. Kaj nam govore Jezusove solze?

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je razjokal nad njim . . .
Luk. 19, 41.

Malo je tako lepih evangelijev, kakor je ravno današnji. Gospod gleda jeruzalemsko mesto, njegov duh pa se ozira v prihodnost in gleda, kako se bo izvršilo razdejanje judovskega stolnega mesta; ponosno hčer sijonsko gleda obdano od sovražnih Rimljanov. Ta pogled prevzame njegovo čuteče srce. Solze mu priteko iz oči, njegova usta pa govore, govore resno, srce pretresujoče svarilo: Da bi spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! (Luk. 19. 42.)

Pomudimo se danes tudi mi pri tem evangeljskem dogodku in premislimo, kaj nam govori Jezus s svojimi solzami.

1. Jezus joka. S tem jasno pokaže, da je pravi človek. Sv. Pavel pravi, da je bil Jezus Kristus po vnanjem najden, kakor človek, da je bil nam v vsem enak razen v grehu. S seboj na svet je prinesel Gospod razen greha vse druge slabosti, kakor jih prinesemo mi. Ena prvih slabosti, ki jih pokaže vsak človek ob prihodu na svet, je jok, so solze. In to svojo slabost Gospod očitno pokaže, ko joka nad jeruzalemskim mestom in s tem obenem priznava, da je pravi človek.

Jezus joka. Zakaj pa? Ali morda zato, ker se njemu godi krivica? Ne. Jezus gleda ponosno mesto jeruzalemsko, gleda krasni judovski tempelj, gleda prekrasno hčer sijonsko; v duhu pa vidi Jeruzalem že obdan od sovražnih trum, vidi mesto uničeno, vidi ljudstvo pomorjeno, odpeljano v prognanstvo, raz-

kropljeno po širnem svetu. Jezus joka zaradi reči, katerih Jeruzalem niti ne sluti ne, ve za stvari, ki so ljudem prikrite in s tem pokaže, da je več, kakor samo človek. On je prerok. In kakšen prerok? Jezus, ki joka nad Jeruzalemom, je ravno tisti Jezus, ki odgovarja Samaritanki ob Jakobovem vodnjaku na besede: Vem, da Mesija pride . . . , z besedami: Jaz sem, ki govorim s teboj. Jezus je torej obljubljeni Mesija, Sin božji, Bog sam. Tako nam torej Jezus s svojimi solzami govori, da je Bog in človek skupaj.

II. Jezus joka. Zakaj pa joka? Zato se solzi, ker vidi pred seboj prihodnjo nesrečo Jeruzalema. Zopet nov nauk za nas: Kako modro je urejeno, da je nam prihodnjost prikrita!

Kolikrat se sliši tale ali podobna tožba: Kako vse drugače bi živel, ko bi vedel, kaj me čaka po smrti! Dragi moj, ali je pa to resnica? Povej mi, ali bi se trudil za večno življenje, če bi za gotovo vedel, da boš zveličan! In ko bi ti bilo za gotovo znano, da pojdeš v večno pogubljenje, tako gotovo, da bi ne mogel tega preprečiti, povej mi, ali bi storil le eno dobro delo! Težko, težko . . .

Dragi moj! Če bi nam bila prihodnjost jasna, potem bi bila naša zemlja šele prava dolina solz. Ti bi naprej videl, kaj te čaka hudega, naprej bi čutil strah, grozo, nesrečo in ničesar bi ne mogel odvrniti. Vprašam te, dragi moj, ali bi mogel biti le eno uro vesel! — Še en zgled. Starši bi gledali že naprej nesrečo svojih otrok, in bi jim ne mogli pomagati, otroci bi že naprej vedeli, kdaj bo prišel tisti dan, ko se bi morali ločiti za zmiraj od svojih staršev. Zakaj starši gredo mogoče v večno življenje, otroci v večno pogubljenje; in to vse vedo že naprej . . . Ali bi ne bilo to bridko za ubogo človeško srce!

Tako je pa Bog v svoji modrosti in previdnosti zakril pogled v prihodnjost. Ničesar ne vemo, kaj se bo zgodilo. Le eno je gotovo: Kolikor dni imaš še na svetu, so v božjih rokah; kaj se bo zgodilo s teboj po smrti, to je v tvojih rokah; zakaj tako govori Bog po Mozesu: „Danes pokličem na pričo nebo in zemljo, da sem pred vas postavil življenje in smrt, blagoslov in prokletstvo.“

III. Kolikrat sovražniki katoliške sv. Cerkve govore in pišejo, da je naša vera brezdomovinska, t. j. da nam katoliška vera brani ljubiti svojo zemeljsko domovino, da katoličan mora biti le katoličan, naj bo vnet le za svojo vero, ne pa za svojo domovino.

Ali je pa to resnično?

Dragi ! Jezus joka. Zakaj? Jezus je Sin božji, pa je tudi pravi človek, poslan predvsem k izgubljenim ovcam hiše Izraelove; njegova domovina je judovska dežela. On ljubi svoj narod; bridko mu je, ko v duhu gleda potrto in ponižano hčer jeruzalemsko. Solze mu zalijejo oči in to so tudi solze ljubezni do nesrečne domovine. „Kolikrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peroti in nisi hotel“, kliče Jezus Jeruzalemu. A mesto je gluho. Zastonj vsak klic, zastonj prošnja, zastonj ljubezen; Jeruzalem beži proč od Ljubezni v naročje sovražnikovo...

Dragi verniki! Poživimo danes tudi mi svojo vero v Jezusa Kristusa, ki je v svoji neskončni ljubezni do nas postal pravi človek; hvalimo Boga, ki nam je v svoji neskončni previdnosti zakril pogled v prihodnjost in nam s tem prihranil mnogo bridkih ur. Trudimo se za srečo svoje domovine, še bolj se pa trudimo za drugo, veliko, prostorno od mnogih zaničevano domovino nebeško, da nas ne zadene enkrat glas svarila božjega: Kristjani! kolikrat sem vas hotel zbrati, kakor zbira koklja svoja piščeta pod peroti, pa niste hoteli... Amen.

J. Langerholz.

2. Homilija.

„Ko se je Jezus približal Jeruzalemu, se je razjokal nad njim.“ Luk. 19, 41.

Prerok Ecehiel je imel nekega dne čudno prikazen, katero takole popisuje, rekoč: „In sem videl, bila je k meni stegnjena roka, v kateri je bila zavita knjiga, in razgrne jo pred menoj, katera je bila znotraj in zunaj popisana.“ Ta knjiga je po razlagi sv. Bernarda podoba našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je bil najpopolnejši, bodisi da premišljuješ njegovo božanstvo, ali pa njegovo človeštvo. Gospod Jezus Kristus je knjiga, katero bi moral vsak prav pridno prebirati, to je, premišljevat bi morali prav pogosto njegove nauke in njegovo življenje, ker nam ponuja vsaka njegova beseda in vsako njegovo dejanje mnogo lepih nauk. Le poglejmo današnji evangelij, katerega lahko razdelimo v tri dele, in v vsakem teh treh delov vidimo prekrasne lastnosti našega božjega Zveličarja. — Prvi del današnjega evangelija nam kaže, kako Jezus joka nad nehvaležnim jeruzalemskim

mestom, kaže nam torej Jezusa, usmiljenega do svojih sovražnikov; v drugem delu evangelija vidimo Jezusa izganjati kupčevalce iz tempeljna, vidimo ga torej vsega vnetega za čast svojega nebeškega očeta. Tretji del pa pravi, da je Gospod v tempeljnu učil, vidimo ga tedaj kot učenika ljudi. Premišljajmo torej v svojo korist te tri dele današnjega evangelija.

1. Prvi del nam kaže Gospoda, jokajočega nad Jeruzalemom, kaže nam torej Jezusa, usmiljenega do sovražnikov. — Sv. evangelij pravi: „Ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je razjokal nad njim, rekoč: Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Ker prišli bodo dnevi nad te in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. In bodo v tla pomendrali tebe in tvoje otroke v tebi in ne bodo pustili v tebi kamena na kamenu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“

Tako sv. evangelij. — Kaj pa je bil Jeruzalem malo pred Gospodovim trpljenjem? Bilo je veliko, veličastno in jako obljudeno mesto, bilo je pa tudi zgled grozne nehvaležnosti. Kolikrat je Gospod v tem mestu oznanjeval svoje božje nauke in potrjeval jih je z raznimi in velikimi čudeži; toda Jeruzalem je ostal za vse to gluhi in slepi in Jezusa ni hotel spoznati za svojega Odrešenika, za svojega Boga. Da, še par dni in omadeževalo se bo to mesto z največjim grehom, ker bode prelilo kri nedolžnega jagnjeta, katero ga bo pribilo na sramotni križ. Predragi, Gospod se je trudil, je učil in povsod le dobrote delil, Jeruzalem mu pa s tako črno nehvaležnostjo plačuje njegove dobrote! Za toliko nehvaležnost je morala priti kazen in prišla je res par desetletij pozneje. Obdali so mesto z zasipom, vzeli so mesto ter ga razdejali tako, da kamen na kamenu ni, ostal. Zdaj pa vprašam, ali je bilo tolikanj nehvaležno, od Boga zavrženo mesto mar vredno Zveličarjevih solz? Gotovo nikakor ne! In vendar vidimo Gospoda, kateremu kliče hozana navdušena množica, bližati se jeruzalemskemu mestu in kakor hitro se temu mestu približa, se napolnijo njegove oči s solzami in se razjocke nad nesrečnim mestom. Res je, Gospod kot vsegavedni Bog je dobro vedel, kako nehvaležno je njemu nasproti to mesto vedel je, da žive v mestu krvoločni njegovi sovražniki, ki mu po življenju strežejo, vedel je, da bo to mesto par dni pozneje

klicalo: križaj ga, križaj ga, in da ga bo resnično tudi križalo in umorilo. Vse to je Zveličar dobro vedel, toda on je Bog ljubezni, ki je usmiljen celo do svojih sovražnikov. Zato se razjoka, ko ugleda mesto, zato milo jadikuje nad tem mestom, kakor dobri, ljubezni polni oče nad svojim nesrečnim, zaslepljenim otrokom. O občudovanja vredno usmiljenje do grešnikov, o nepopisljiva krotkost, ki sprejme v samotnem vrtu Gecemani poln usmiljenja celo Judeža in ga poljubi, o občudovanja vredna ljubezen, ki na Kalvariji moli celo za svoje morilce.

O grešnik, ki morda že leta in leta povračuješ božje dobrote s črno nehvaležnostjo, z grehi, kako ginljiv prizor se ponuja tvojim očem! Jaz vidim Jezusa jokati tudi nad teboj, kakor je nekdanj jokal nad nehvaležnim Jeruzalemom. On joče nad teboj, ker je tvoja duša omadeževana z groznimi madeži. On joče nad teboj, ker tudi ti nečeš spoznati, kar je tebi v prid. Joka se, ker nočeš pomisliti, kaj bo enkrat s teboj. On se joka, ker bodo v tebi sovražniki tvoje duše zamorili vsak milejši čut in uničili vse to, kar bi te utegnilo še privedi nazaj na pravo pot. On se joka, ker bo, ako te nespokornega najde smrt, tvoja nesreča večna in trajna. Zato te pa opominjam in ročim: Spoznaj, dokler je še čas, da si na krivi, napačni poti, vrni se skesano nazaj in posuši s tvojimi solzami kesanja solze sočutja v Gospodovih očeh. Blagor žalostnim, blagor onim, ki svoje grehe obžalujejo. Solze skesanega grešnika so mnogo sladkejše od vsakega grešnega veselja in so koristnejše od vseh blagrov sveta, zakaj solze kesanja zadobe duši mir vesti in rajsko veselje.

2. Drugi del današnjega evangelija nam pa kaže Jezusa, vsega vnetega za čast svojega nebeškega očeta, zato zapodi nadležne prodajalce iz tempeljna. Evangelij nadaljuje: „In je šel v tempelj in jih je začel izganjati, kateri so v njem prodajali in kupovali; in jim je rekel: Pisano je: Moja hiša je hiša molitve; vi ste jo pa storili jamo razbojnikov.“ — Kaj pa predragi, imenujemo gorečnost ali vnetost? Učeni Gerson piše: Gorečnost je živa želja, odstraniti od ljubljenega bitja vse to, kar je temu zoprnega. Gospod Jezus Kristus je samoposebi umevno imel vse čednosti v najpopolniji meri, vsled tega gotovo tudi gorečnost. Da je temu bilo res tako, nam priča današnji evangelij. Potem, ko se je Gospod nad mestom razjokal, je šel v mesto in v tempelj. Ko je prišel v tempelj, je videl reči, ki so ga morale nagibati, da z vso odločnostjo pokaže svojo vnetost.

in gorečnost za čast svojega nebeškega očeta. Videl je, kako so v tempeljnovem dvorišču, kakor na kakem sejmu, prodajali in kupovali živino in menjavali denar. Ko zapazi Gospod to oskrunjenje, se ga loti sveta nevolja, stopi k množici, ki je onečeščevala hišo božjo, in odločno zaukaže, da se pobere venkaj. Prav nič se ne zmeni za to, da je bilo število oskrunjevalcev jako veliko, da je on brez obrambe, brez orožja, nič se ne zmeni za to, da jih je mnogo med njimi, ki ne verujejo, da je pravi Bog, da vsled tega pri njih nima nikake veljave. Za vse to se ne zmeni, zadosti mu je, da ga navdušuje vnema za čast božjo, zato zapodi vse oskrunjevalce in pravi: „Pisano je: Moja hiša je hiša molitve, vi ste jo pa storili jamo razbojnikov.“ Oh, kolika vnema in gorečnost za čast ljubljenega očeta! O gorečnost, primerna nezmerni modrosti in nezmerni ljubezni!

Kristjani, kaj pa mi? Ali ne vzbujamo tudi mi s slabim svojim obnašanjem, s pohujšljivim vedenjem pri službi božji nevolje in jeze božje? Oh, kolika hudobija je, ako se v cerkvah slabo obnašamo. Kdor se v cerkvi slabo obnaša, ta žali Boga v njegovi pričujočnosti, ta ga žali prav tam, kjer Bog deli svoje posebne milosti. Kolika hudobija, ako grešimo celo v hiši molitve. Kdor skrni tukaj na zemlji hiše božje z nedostojnim svojim obnašanjem, ta se mora po vsej pravici bati, da bo na vse veke izključen iz hiše božje, iz nebes.

3. Poglejmo še tretji, zadnji del sv. evangelija, ki pravi, da je Gospod vsak dan v tempeljnu učil. Vidimo torej Gospoda kot učenika ljudi. Ena izmed najlepših Gospodovih lastnosti je ta, da je on naš učenik. Saj je on sam rekel: „Vi pa se ne pustite učenike imenovati, zakaj eden je vaš učenik.“ (Mat. 23, 8.) Učeniško svojo službo je opravljal Gospod kot otrok v jaslicah, ker nas uči ljubiti uboštvo in ponižnost, opravljal jo je v Nazaretu v svojem skitem življenju, zlasti pa je opravljal to službo za čas svojega javnega življenja in celo, kakor posnamem iz današnjega evangelija, zadnje dni pred svojim bridkim trpljenjem. Potem ko se je razjokal nad nehvaležnim mestom in je izgnal iz tempeljna vse oskrunjevalce, potem je začel učiti v tempeljnu. Predragi, kako veličasten prizor, gledati njega, v primeri s katerim je vsa učenost tudi največjih modrijanov goli nič, kako razlaga svoje nebeške nauke ubogim stvarjem! Pri tem poučevanju vas opozorim, predragi, na troje. Jezus uči v tempeljnu, to je na kraju, ki je za sveto premišljevanje najbolj prikladen; to

pa zato, da si poslušalci njegove nauke lažje vtisnejo v srce. — On uči vsak dan, da si nauke bolj globoko vtisnemo v spomin in srce. — On uči prav pred svojim trpljenjem, prav malo poprej, preden bo moral trpeti v vrtu Gecemani smrtne težave, v Pilatovi hiši zaničevanje, bičanje in grozno kronanje, prav malo poprej, preden umrje na Kalvariji. Kljub temu, da on kot vsegavedni dobro ve, da ga vse to čaka, poučuje in oznanjuje ljubeznivo in mirno nauke, kateri imajo preobrniti svet. Vprašam vas, predragi, kje bi mogli najti bolj nesebičnega, bolj modrega in bolj vztrajnega učenika, kakor je bil gospod Jezus Kristus, ki je bil edini popolni učenik padlega človeškega rodu.

Predragi, kaj pomaga učenjakom, ako znajo preračunati tek zvezd, ako znajo naravoslovje, zgodovino, jezike, zdravilstvo! Občudovanja vredni so morda v svoji modrosti, toda tudi pomiljevanja so vredni v svoji neumnosti, ako kljub vsej svoji učenosti ne vedo tega, kar je edino potrebno, kako morajo skrbeti za zveličanje svojih duš. Kaj pomaga vsa posvetna učenost, ako nimamo učenosti svetnikov, katera nas uči doseči večni naš cilj. Brez te učenosti in vednosti je vsaka druga učenost za nas brezpomembna, ker je minljiva, da, tu in tam nevarna, ker nas napihuje.

Gospod Jezus Kristus je, kakor sem v početku omenil, knjiga, odzunaj in odznotraj popisana knjiga, kakor jo je videl prerok Ecehiel. Današnji evangelijski nam kaj lepo popisuje tri lastnosti te knjige, usmiljenje in sočutje do grešnikov, gorečnost za čast božjo in za zveličanje duš. Ako pa je Jezus tak, ali ga potem ne bomo ljubili, ali mu ne bomo za njegove dobrote hvaležni? Srce naše ljubi z neupogljivo silo vsako dobro, ali ne bomo ljubili večnega, nezmernega dobrega? Naše srce ima čut hvaležnosti za izkazane dobrote, ali ne bomo hvaležni nebeškemu svojemu dobrotniku, ki nam deli, da, ki nas obsipa s svojimi milostmi?

Grški cesar Bazilij je šel nekoč na lov. Kar naenkrat zapazi krasnega jelena, katerega začne preganjati. Že ga hoče kralj prebosti, kar se žival obrne, ter zasadi svoje rogove v cesarjeva ledja. Ko to zapazi cesarjev spremljevalec, prebledi, toda z nevarnostjo lastnega življenja se loti razjarjenega jelena in reši cesarju življenje. Vse čestita možu, ki je cesarju rešil življenje, in vsak misli, kako sijajno bo poplačal Bazilij izkazano mu dobroto. Pa kaj se zgodi? Ko se vrne cesar z lova, ukaže svojega rešitelja umoriti, ker se je nepoklican približal kraljevi osebi.

Kaj ne, predragi, kolika nehvaležnost ostudnost in podivjanost. Toda, ako mi ne ljubimo Jezusa Kristusa in mu ne služimo, smo mnogo bolj nehvaležni, kakor je bil cesar Bazilij. Zakaj dobrote, katere je skazal nam Jezus Kristus, presegajo daleč dobroto, katero je skazal nesrečni dvornik cesarju Baziliju. Bodimo torej hvaležni Jezusu, ljubimo ga in spolnujmo njegove zapovedi. Ako bo živa in delavna v nas ljubezen in hvaležnost do Jezusa, potem bo razlil on na nas vse zaklade svojih milosti. Angeli pa nas bodo pozdravljali, kot edino prave modrijane tega sveta in naj bi bili mi sicer še tako preprosti in neučeni. Oh, blagor potem nam! V naših srcih bo mir, oni mir, katerega svet dati ne more, oni mir, ki je predukus nebeških sladkosti. Kako srečni bomo, ako nam bo govorila naša lastna vest: O, srečen si, ker ljubiš Jezusa, zakaj tudi on te ljubi in te bo ljubil na vse veke. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Deseta nedelja po binkoštih.

1. Dve grešni navadi, ki sta vzrok slabe molitve.

Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej, eden pa cestninar.

Luk. 18, 20.

Dva človeka sta šla v tempelj molit, farizej in cestninar; oba sta imela isti smoter, isto opravilo, a vendar ga nista enako opravila. Cestninar je šel opravičen domov, farizej pa ne. — To pa ni nič novega na svetu; vsak dan se to ponavlja med nami. Dva gresta k enakemu opravilu, a vendar ga ne opravita enako dobro, zato ker ne delata z enako vnemo in gorečnostjo. Dva človeka gresta kaj prosit, eden doseže, kar želi, drugi pa ne; zakaj ne? Zato, ker ne znata enako ponižno in vljudno prositi. Tako je bilo z dvema človekoma, o katerih govori današnji sv. evangelij. Oba sta šla molit, a njuna molitev ni bila enaka. Molitev cestninarjeva je bila ponižna, skesana, zaupljiva, in zato ga je Bog uslišal; molitev farizejeva je bila prevzetna, polna napa, zato Bogu ostudna, in farizej ni dosegel, kar je prosil. Kaj je storilo molitev farizejevo tako ostudno? Dve reči: 1. Zanašal se je na svoj stan, in je mislil, da bo že radi svojega stanu uslišan, 2. cestninarja je slabo sodil v svojem srcu.

Ravno to se kaj rado zgodi tudi med kristjani. Zato premišljajmo ti dve grešni navadi pri molitvi, da bomo spoznali njuno hudobijo in se jih vedeli varovati.

I. Kako moli farizej: „O Bog zahvalim se ti, da nisem kakor drugi ljudje.“ Ali je to molitev? To ni nobena molitev, to je samohvalno bahanje, to je grda prevzetnost ali napuh. Zakaj tako govori? Zato ker je mislil, da je boljši in pred Bogom vrednejši, kakor človek, katerega je videl v tempeljni, ki je bil le ubog cestinar. Bil je sam morda premožen, bil je imenitnega stanu, a vse to mu še ni dalo pravice, sebe tako poviševati in svojega bližnjega zaničevati. Ta grda navada pa je žalibog še zdaj med ljudmi. Kdor je imenitnega, bogatega rodu, se rad ponaša s svojim rodom in premoženjem, in zaničljivo gleda na ubožčeka, ki je preprostih, toda poštenih staršev otrok; kdor se je rodil v bogastvu, ali pa si je po sreči nabral bogastva, tudi rad zaničljivo pogleduje siromaka, ki ni tako srečen in mora s težkim delom in žuli služiti si svoj kruh. Človek, ki je od Boga prejel gladko kožo in zdrave ude, se tudi rad prevzame in zaničljivo gleda na reveža, ki nima tako lepih in zdravih udov. Ta prevzetnost sega še dalje, še celo v pobožnost, toda ne v pravo pobožnost. Kdor opravlja nekatera dela in vaje pobožnosti, lahko prične misliti, da je že popolnoma pobožen, potem rad prevzetno gleda na druge, ki po njegovi misli niso tako pobožni, kakor on. Toda tako prevzetovanje in zaničevanje bližnjega ni krščansko in ni pošteno. Bog, ki je postavil več stanov na svetu, bogate in uboge, močne in slabe, nikakor noče, da bi ljudje s tem prevzetovali ali druge zaničevali, ampak Bog hoče, da bi mu bili ljudje hvaležni za vse darove in da bi ostali ponižni tudi v sreči in v bogastvu. „Kaj imate, česar niste prejeli: zakaj se torej hvalite, kakor bi ne bili prejeli.“ Zato je božji Sin sprejel podobo hlapca, da bi nas učil ponižnosti, in zato je Jezus najsvetejši in čistejši šel v hišo k očitnim grešnikom, z njimi se pogovarjal, nas poučit, naj tudi mi ne bomo prevzetni. Krščanska vera nas je vedno učila in še uči, da smo si pred Bogom vsi enaki, da v božjih očeh vsi le toliko veljamo, kolikor imamo čednosti in zasluženja na sebi. Pred Bogom je torej kralj ravno toliko, kot reven kmet; in nadležni berač, ki pa voljno prenaša svojo revščino, je pred Bogom na višji stopnji, kakor marsikak imenitnež, kateremu

se vse priklanja. Bog je pripustil, da je več stanov na svetu, in da se ljudje ločijo po bogastvu, premoženju, a tega Bog noče, da bi srečni in premožni prevzetovali, ampak njegova sveta volja je, da bi se vsi po bratovsko ljubili. — Pravi kristjan ne pozna prevzetnosti; krščanskemu gospodu, krščanski gospe je revež ravno tako brat, ali sestra, kakor grof ali cesar. Učimo se torej predvsem resnico: „Ne prevzetujmo, ne bahajmo se, ne zaničujmo svojega bližnjega, če smo srečnejši od njega; Bogu dajmo hvalo za vse.“

II. Še drugo napako vidimo na farizeju. Rekel je: „Zahvalim se ti, da nisem kakor ta cestninar.“ Zakaj je tako govoril? Zato; ker je svojega bližnjega slabo sodil. Vedel je, da je cestninar, in iz tega je sodil, da je krivičnež, zavržen in hudoben človek, in tudi to ni bilo prav. Zakaj o nikomur ne smemo slabo misliti, nikogar ne smemo hudo in predrzno soditi, ker je to greh zoper božjo zapoved in zoper krščansko ljubezen; zato pa tudi Jezus farizeju pove: da ni šel opravičen domov. Mesto, da bi Boga molil in čistil, je svojega bližnjega slabo sodil in Boga žalil. Ali tega greha ni med nami? Bog daj, da bi ga ne bilo; ali dosti ga je, prezadosti tudi med nami, in vsak dan se godé krive in predrzne sodbe, te pa napravljajo mnogo hudega, mnogo jeze, sovraštva in grehov.

Poglejmo, odkod izvirajo? a) Nekaj iz lenobe in ker ljudje ne znajo krotiti svojega jezika. Nekateri ljudje se niso učili, in se ne bodo nikdar brzdati svoj jezik. Radovedni, kakor so, se s svojim jezikom lotijo vsega, ker ne morejo molčati, in tako se godi veliko krivih in predrznih sodb. — b) Iz ošabnosti, kakor pri farizeju. Ošaben človek vidi sam na sebi le dobro, vse popolnosti in čednosti, na bližnjem pa vse črno in slabo, vse nepopolnosti in napake. Njemu noče priznati nobenega zasluženja, nobene čednosti ali popolnosti. Najhujše mu dene, če sliši bližnjega hvaliti; tega ne more prenesti. Zato ga mika, vsak, še tako majhen madež na bližnjem razodeti in povekšati, in tako se godijo krive, predrzne sodbe. — c) Mnogokrat izvirajo krive sodbe iz nevoščljivosti in sovraštva. Nevoščljivost in sovraštvo slepita človeku oči, da ne vidi prav ali drugače, kakor je. Nevoščljiv in sovražen človek vidi ali misli videti tudi tam hudo, kjer ni, po svojem hudobnem srcu sodi in meri bližnjega, ima ga za hudobnega, ker je sam hudoben in sovražen. d) Največkrat pridejo predrzne sodbe iz pomanj-

kanja prave, krščanske ljubezni. — Da bi drugim delali kratek čas, ali pa jih razveselili, se nekateri ljudje ne bojijo svojega bližnjega črniti, obrekovati in vse hudo o njem misliti in govoriti; to pa ni prav, ker je zoper krščansko ljubezen. Kar meni ni prav, tudi drugemu ni ljubo. Pomislite zdaj sami in recite, ali nimam prav, če rečem, da je še veliko farizejev med kristjani, ker je še toliko krivih in predrznih sodb med nami.

Zakaj Jezus ni postavil farizeja v zgled, ampak cestninarja? Zato ne, ker je bil farizej prevzet in se bahal s svojo pravičnostjo, katere pa ni imel. Cestninarja je pa Zveličar pohvalil, ker je bil ponižen in spoznal svojo grešnost. Zato je rekel: „Ta je šel opravičen domov, oni pa ne.“ Varujmo se farizejske prevzetnosti, učimo se od cestninarja ponižnosti. Amen. *L. F.*

2. Hrepenenje po nebesih.

(Obenem priložnostni govor za god sv. Jakoba)

„Iščite to, kar je gori. Hrepenite po tem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ *Kološ. 3. 1, 2.*

Jutri obhaja sv. Cerkev god sv. Jakoba. Ta apostol je bil brat Janezov in po krvi bližnji sorodnik Jezusov. Božjemu Odrešeniku je bil posebno ljub in drag. Oba brata sta bila na gori Tabor, ko se je Jezus izpremenil. In ko je potil krvavi pot, sta bila zopet blizu, oddaljena samo za lučaj kamna od njega. Ko so se apostoli razšli, je šel sv. apostol Jakob na Špansko in je ondi oznanoval sv. evangelij. Njegova navdušenost za božjo stvar je bila tako velika, da ga še dandanes Španci zelo časte. On je prvi izmed apostolov pretil kri za Jezusa, prvi prejel krono nebeško za apostolsko delovanje.

Mati Jakobova je bila prav skrbna za svoje otroke. Srčno je želela in prosila Jezusa, da bi eden od njenih sinov sedel na desnici Jezusovi, drugi na njegovi levici. Otroci so pač najbolje spravljani, če so prav blizu Jezusa. To naj si dobro zapomnijo krščanski starši in naj otrokom nikdar ne branijo ne v cerkev, ne k sv. zakramentom, ne v duhovniški ali redovniški stan. — Toda čujte, kaj pravi Jezus bratoma: „Ne vesta, kaj zahtevata, Ali moreta piti kelih, katerega bom jaz pil? — Ali moreta tudi

kaj trpeti za nebeško kraljestvo?“ — Oba odgovarjata: „Da, piti hočeva kelih trpljenja!“ In kar sta obljubila, to sta storila, zlasti sv. apostol Jakob, ki je dal kri in življenje za Jezusa. Sedaj pa sedi na apostolskem sedežu prav blizu Jezusa in prosi za nas. Da bomo pa tolikanj vredniši njegove skrbi, njegove priprošnje, kličem vam z apostelnjom: „Iščite tudi vi to, kar je gori!“ Ne besa bodo predmet mojemu govoru.

I. Bog želi od vas, da hrepenite po nebesih. Res je, da po besedah sv. apostola „nebeško kraljestvo silo trpi in da ga bodo le silni potegnili nase“; človeku, ki se opira le na lastno moč, ni mogoče priti gori. Z božjo pomočjo pa je vse mogoče. Hrepenimo torej po svetih nebesih, ker ljubi Bog sam podpira naše hrepenenje z obilnimi milostimi. Mislimo si dete, ki ravnokar pride na svet. Dete je tako nežno in ljubeznivo, da se ga materino oko ne more nagledati in da oko očetovo ne prestando zre vanj. Oče in mati ga zibljeta v svojem naročju, goreče ga poljubljata in imenujeta ga zatega angela. Ali preljubi! To dete mora žalostno klicati s kraljem Davidom: „V hudobiji sem spočeto in v grehah me je rodila moja mati.“ (Ps. 50.) Da, kar nas je tukaj, vsi moramo z malim otrokom vred klicati: „Mi vsi smo po naravi otroci jeze.“ (Efež. 2, 3.) Mi vsi smo torej po naravi nezmožni, da bi dosegli večno življenje. Toda strmite! Komaj je dete rojeno, že ga sprejme mati Cerkev v svojo skrb, umije ga v krstni vodi in ga prerodi za večno življenje. Zatorej opominja sv. apostol Pavel: „Vsak izmed vas se daj krstiti v odpuščenje grehov. Po prerobenju v sv. krstu postanemo bratje Kristusovi in tempelj Sv. Duha.“ (Kor. 3, 6.)

Ko dete odraste, rastejo tudi ž njim strasti; skušnjave ga obdajajo krog in krog. Lahko in prerado se zgodi, da začne pešati v veri, v čednosti. Toda Bog človeka ne zapusti; pripravil mu je kruh iz nebes, da se krepča ž njim, da si utrdi voljo, da zmanjša in oslabi prirojeno mu poželjivost. In ko bi človek tudi smrtno grešil, Boga hudo razžalil in nebesa zgubil, še je pomoč zanj v zakramentu sv. pokore. Grešnik kakor po čudežu postane zopet otrok božji v tisti moči, ki jo je Jezus dal apostolom in njihovim naslednikom, rekoč: „Komur boste grehe odpustili, jim bodo odpuščeni.“ — Posebno pomoč prejme kristjan tudi od sv. maše, če je pri njej pobožno pričujoč. Skratka: Mi katoliški kristjani smo v sredi kraljestva milosti.

b) Bog goji naše hrepenenje po sv. nebesih pa tudi z obljubami, ki nam jih je naredil. Sv. pismo imenuje nebesa kraj miru, kjer ne bo nobenega zdihljeja več, niti solza. „In Bog bo obrisal vse solze od njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.“ (Raz. 21, 4.) Sv. pismo imenuje nebesa domovje brezkončne sreče in neomejenega veselja, rekoč: „O, kako obilna je tvoja sladkost, ki si jo prihranil njim, ki se te boje.“ (Ps.-30, 20.) Sv. pismo primerja nebesa vrtu, po katerem se steka potok žive vode bliščeče se kakor kristal, v katerem stoji drevo življenja z najslajšimi sadeži, ki so nam na razpolago. Sv. apostol Pavel, zamaknjen v tretje nebo, je bil tako prevzet nebeškega veselja, da ni mogel drugega povedati, nego te besede: „Oko ni videlo, uho ni slišalo, nobeno človeško srce še ni občutilo, kar je Bog tem pripravil, ki njega ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.) — Ako nas tukaj Bog s takimi obljubami nagiba, da hrepenimo po nebesih, ali se ne bomo na vso moč prizadevali zanje? Milijoni ljudi, ki so imeli prestati enake vojske, so že gori. „Videl sem,“ pravi sv. Janez, „veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov, in ljudstev in jezikov stati pred sedežem in pred Jagnjetom; bili so oblečeni v bela oblačila in palmove veje so imeli v rokah.“ (Raz. 7, 6.)

II. Po nebesih hrepeneti nas pa tudi sili kratek čas našega življenja. Pomnite dobro, da zveličati se in nebesa zaslužiti moremo le v teku našega življenja. Kdo šteje udarce našega srca, kdo dihe naših ust? Vendar je gotovo, da bo naše srce jenjalo biti in iz ust enkrat ne bo več gorkega diha. Tisti trenutek tedaj se bo odločila naša večna usoda: „Če drevo pade proti jugu ali severu, kamorkoli že pade, tam obleži.“ (Pridig. 11, 3.) Kdor hoče torej priti v nebesa, on mora sedaj nele hrepeneti po njih, marveč tudi delati zanje. To pa zato, ker

a) Čas jako hitro beži. Čas se more primerjati senci, ki gre mimo nas: barki, ki urno reže morje; ptici, ki naglo sfrči po zraku; puščici, ki hiti proti svojemu cilju. S časom vred poteka pa tudi naše življenje. Človek se rodi na svetu, ne da bi vedel za to; in potem, ko se zavé, se začne učiti, skrbeti, zidati, podirati, goji razne upe in želje, dela na vso moč, naenkrat pa se pretrga nit njegovega življenja. Zdi se mi, da je naše življenje kratek senj.

Ozrimo se nazaj proti začetku stvarjenja, o koliko ljudi je že živel na zemlji; kje so sedaj? Vsi so umrli. Ozrimo se v sedajnost; koliko ljudi je živel z vami, vi ste jih poznali, bili so vaši prijatelji, kje so sedaj? Umrli so. Celó vaša pretekla leta se vam zdé kratka, kakor da bi se ne bilo zgodilo vse to. O sedaj boste morda umeli besede sv. apostola Pavla, ki se bero v listu do Korinčanov (I. 7, 29.) „Bratje, čas je kratek; zato je naj bodo tisti, ki imajo žene, kakor bi jih ne imeli; in kateri jokajo, kakor ne bi jokali; in kateri se vesele, kakor se ne bi veselili; in kateri kupujejo, kakor ne bi imeli; in kateri uživajo ta svet, kakor ga ne bi uživali, ker podoba tega sveta preide.“

b) Po nebesih hrepenimo; to terja čas, ki dostokrat v trenutku poteče. Sv. Pavel piše do Hebrejcev: „Človeku je določeno enkrat umreti.“ Kdaj pa je ta enkrat? V katerem letu, kateri dan, katero uro? — Tega nobeden ne vé, to je skrivnost, o kateri sv. pismo pravi le toliko, da „človek ne vé svojega konca.“ (Prid. 9, 12.) Marsikdo zvečer zaspi, pa se več ne zbudi, čas njegov je potekel. Drugi gre zdrav in vesel od doma, domov ga pripeljejo mrtvega, potekel je njegov čas.

Knej Bebilj sredi noči vpraša svojega služabnika, koliko je ura in pri tej priči izdihne. Oče Julija Cezarja zjutraj vstane, se napravi, naenkrat pa pade na tla in umrje. Po pravici nam pravi torej sv. pismo: „Med menoj in med smrtjo je le en korak.“ (I. Kralj. 20, 3.) — Zatorej delajmo sedaj za nebesa, da nam čas prezgodaj ne poteče.

III. Kaj nam je pa storiti, da pridemo v sv. nebo. Na to odgovorim kratko: Ako hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi, ohrani vero, trudi in bojuj se in nikakor se ne daj ločiti od ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu. Ako hočete, da vam bolj nadrobno povem, kaj storite, da pridete v sv. nebo, poslušajte.

1. Prvič se je treba potruditi. Gospod govori: „Nebesko kraljestvo trpi silo...“ „Potrudite se, da pojdete skozi ozka vrata.“ „Ozka so vrata in strma je pot, ki pelje v življenje.“ „Zložna je pot, ki pelje v pogubljenje.“ Tu se ni treba kar nič truditi, marveč le streči strastem in prirojenemu nagnjenju. Pot v nebesa pa stane truda, zatajevanja, vojskovanja. Ako hočem kamen kvišku zagnjati, moram se potruditi in napeti telesno moč, navzdol gre kamen sam.

2. Drugič je treba za Jezusom hoditi, saj je on pot, življenje in resnica. Nobeden ne pride k Očetu, kakor po njem. Kakor Jezus, moramo se tudi mi vojskovati zoper svet, greh in satana, moramo dobro delati, bližnjemu skázovati dela krščanske ljubezni; spolnovati moramo voljo božjo, poniževati se in pokorni biti po zgledu Jezusovem, ki je sam sebe ponižal in bil pokoren do smrti, „zato ga je pa tudi Bog povikšal in mu dal ime, pred katerim se pripogujejo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“ Križ moramo nositi in trpljenje voljno prenašati, če ga nam Bog nalaga. Sin božji je tudi le po potu križa in trpljenja šel v svoje veličastvo. Ali bomo mi grešni ljudje iskali zložnejšega pota? Jezusu moramo slediti v čednosti, v mišljenju in delovanju. To ravno ima sv. apostol v mislih, ko pravi: „Oblecite gospoda Jezusa Kristusa.“

3. Tretjič pa se ne smemo nikdar prestrašiti. a) Nekateri tožijo: Pot v nebesa je težavna in trudapolna. Res je to, in v tem ravno se ona loči od pota v pogubljenje, ki je lahka, prijetna, kratkočasna. Pot v nebesa pa je trudapolna, dolgočasna, trnjeva. Pomnite pa, da je trnjeva le od začetka, čimbolj pa se bližamo koncu, tembolj se trnje izpreminja v neumrjoče cvetje, v neminljivo veselje. Pot v pogubljenje pa, ki se zdi od začetka tako prijetna in mikavna, postane vedno neprijetniša, in nazadnje ostane le težka vest, grozna očitanja, grenko kesanje, solze in obupnost. Nikar pa ne mislite, da je pot v pogubljenje tako prijetna. Tudi ona ima svoje težave, kajti človek mora vtešiti glas vesti, mora zadušiti dobrega duha, ki je še ostal v njem vsled krščanske vzgoje. Tudi ni preveč prijetno, vedno poslušati očitanja svoje vesti, biti suženj svojim strastem.

b) Marsikateri se prestraši pota, češ: moja moč je prešibka, kako si bom priboril nebesa? — Seveda človek je slab in nezmožen, vendar neupogljiva človeška volja premore jako veliko če le hoče. Pomislite, kaj je človeški duh že izumil in izpeljal. Deročim rekam je odkazal drugo pot. Močvirne dežele je izsušil in storil rodovitne. Z bliskovo hitrostjo se prevaža človek iz dežele v deželo. Zgovarja se z oddaljenim prijateljem, kakor da je pričujoč. Prenaša mráz in vročino, lakoto in žejo. O za vse je človek zmožen, menite, da svetih nebes ne bo dosegel? Iz lastne moči gotovo ne; ali ker mu Bog ponuja svojo pomoč in ga naravnost vabi k sebi, bi bilo li prav izgovarjati se s svojo nezmožnostjo? Pogumno roko na delo in zmaga bo naša.

c) Slednjič se zdé nebesa 'někaterim tako daleč, da se jim zdi nemogoče doseči jih. Res, nebesa so od nas zelo oddaljena, precej pota je do tje. Mi potrebujemo do tje ne le par dni ali let, marveč celo naše življenje. Vendar je gotovo, da se jim bližamo vsak dan. Da pridemo v nebesa, nikakor ni treba storiti velikanskih reči, dovolj da svoja vsakdanja dela iz ljubezni do Boga opravljamo.

Neki redovni brat je smrtno zbolel. Prosil je, naj mu pri-
neso k postelji iglo, s katero je šival vsak dan. Prijemši jo v roke
reče: „Blažena igla, ti boš meni pomagala v nebesa.“

Vsak naj torej stori svojo dolžnost. Starši, lepo izrejujte
svoje otroke, oni bodo vaša krona. Gospodarji, imejte skrb
za svoje posle, oni vam bodo pomagali v nebesa. Rokodelci,
kmetovalci, delajte iz ljubezni do Boga in pozlatili bodete svoja
dela. Roke pri delu, srce pa pri Bogu, to bodi odslej vaše geslo.
Otroci, mali ali odrasli, in vi krščanski posli pa bodite po-
slušni, ubogljivi in marljivi, polni spoštovanja do staršev in pred-
stojnikov. Ako boste tukaj lepo ubogali, bodete enkrat v ne-
besih gospodovali.

Sv. Ignacij se je večkrat ozrl v nebo, a vsikdar je vzkliknil:
„O, kako mi studi svet, če pogledam v nebo.“ Tudi mi ne nave-
zujmo preveč svojega srca na svet. Čim manj bomo navezani
na svet, tem lažji se bo naš duh dvigal proti nebu. Ti pa sveti
apostol Jakob, ki sedaj že zavzemaš prostor na Jezusovi desnici,
skrbi za nas, da vedno hrepenimo po sv. nebesih, da to hrepen-
enje nikdar ne zgine iz našega srca, da se pa tudi vsikdar po-
trudimo za sv. nebo in enkrat, ko se steče naše pozemeljsko
življenje, bodi naš priprošnjik, da tudi mi najdemo prostor na
desni ali levi Jezusovega veličastnega prostora. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Enajsta nedelja po binkoštih.

1. Zvičajnost hudobnega duha.

Razvezala se je vez njegovega jezika
in je prav govoril. Mark. 7, 35.

Velika množica je bila priča čudeža, o katerem govori da-
našnji sv. evangelij: navdušeno pozdravlja Zveličarja, svojega
dobrotnika. Kako srečno je bilo to ljudstvo, ki je gledalo od

obličja do obličja včlovečenega Sina božjega, gledalo dela njegove božje moči! Toda nič manj srečni smo tudi mi, ki smo njihovi dediči, da, še srečnejši smo mi, vsaj Zveličar pravi: „Blagor jim, ki niso videli, pa so verovali.“

„Vse je prav storil! Gluhim je dal slišati in mutastim govoriti!“ je klicala množica: čudežnemu ozdravljenju se je čudila: čuditi pa se moramo tudi mi, in sicer čuditi nad tem, da je ta množica v večini ostala gluha za Jezusove nauke in mutasta v spoznavanju vere vkljub vsem dokazom resničnosti njegovega božjega poslanstva in njegovega nauka.

Kaj je bilo temu vzrok? Sramovali so se precej od začetka Jezusa, češ, kako bi mogli tesarjev sin biti obljubljeni Mesija? In ko jim je Pilat predstavil bičanega in s trnjem kronanega Jezusa, češ, glejte vaš kralj! — tedaj so se zopet sramovali in rekli: „Nimamo kralja razen cesarja.“ Ljudstvo se je sramovalo svojega Zveličarja. In ta napačna sramežljivost je bila njihova poguba.

Je pa še neka druga sramežljivost, ki je še dandanes poguba marsikaterega kristjana. To je tista sramežljivost, ki jo kristjan občuti, ko bi mu bilo treba prav govoriti in ne mutastemu biti pri sv. spovedi.

Hudič je bil, ki je judovskemu ljudstvu oteževal vero v Jezusa s tem, da jih je podpihoval, kako sramotno bi bilo tesarjevega sina imeti za Mesijo, hudič je, ki dandanes z napačno sramežljivostjo zapeljuje človeka k nevredni sv. spovedi.

Poglejmo danes, s kako zvijačnostjo hudobni duh:

I. pred grehom kristjanu vzame sramežljivost;

II. po grehu in pri spovedi pa mu jo nazaj da, obakrat v duhovno nesrečo.

I. Pred spovedjo skuša hudič človeku vzeti sramežljivost, in sicer najprvo

I. pred svetom: češ pred svetom se ti ni treba sramovati, zakaj svet sam ni nič prida. Poglej okolu sebe, mu pravi, v soseski, mej tvojimi znanci, v tvoji lastni družini: vidiš, kako tudi drugi niso tako natančni, da bi vsako stvar devali na zlato tehtnico. Kdo bo tako tenkovesten, da bi si ne dovolil nikakega veselja in vžitka! Glej jih, kako drugi še vse slabše žive, to je malenkost, kar ti nameravaš storiti. In če pride tudi na dan, kaj za to! v najkrajšem času bo trava zrastle čez to, nihče se ne bo

zmenil za to. Če boš zmerom gledal na to, kaj poreko ljudje, ne prideš nikamor.“ Tako in enako hudič moti dušo in ji vzame naravno sramežljivost pred grehom.

2. Kaj pa nadnaravna sramežljivost, strah pred grehom zaradi Boga?

Tudi to sramežljivost skuša hudič pri zapeljevanju v greh zatreti v človeku.

Pravi mu, da Bog dobro ve za človeško slabost; „da stanuješ v hiši iz prsti (Job 14. 19), imaš revno, k hudemu nagnjeno telo; meso je slabo“ (Mat. 26. 41), pri najboljši volji vidiš, da ti ni mogoče zatreti v sebi hudega nagnjenja, ugasiti ognja strasti. Glej, kako slabo, grešno telo ti je Bog dal: zakaj bi se torej sramoval, če padeš v greh?

Sicer pa je Bog dober: On je usmiljen in bo milostljiv grešnikom. (Ps. 77, 38). Njegovo očetovsko srce ne pozna maščevanja in jeznega povračila. Obenem, kaj je Bogu mar, če narediš en greh več ali manj, zato On na svoji slavi nič ne trpi. Sicer se boš itak spovedal in dobil odpuščanje... Pa kaj bi dalje našteval, kako si hudič prizadeva zatreti v človeku naravno in nadnaravno sramežljivost pred grehom. Kolikor skušnjav, toliko je načinov takega slepljenja hudičevega, kolikor grehov, toliko posrečenih poizkusov hudobnega duha, človeku vzeti sramežljivost pred grehom. In ko človeka več ni sram pred grehom, je padec gotov, in ne samo eden, ampak brez števila drugih.

II. „Bog noče smrti grešnika, ampak da se spokori in živi.“ — Žarek božje milosti mu posije v srce, človek vidi razdejanje na svetem kraju, gnusobo v svoji duši, žal mu je, odloči se k spovedi iti, spraviti se z Bogom.

Sedaj je hudičevo delo v nevarnosti, da se poruši. Kaj storiti? Hudobni duh ve, kako težko je priznati človeku svojo krivdo, in krivdo mora priznati grešnik pri spovedi: sram ga je reči: grešnik sem, nič vreden nisem, to in to hudo, grdo sem storil: naravna sramežljivost mu brani priznati svoje zmete.

To naravno sramežljivost, ki mu jo je hudič pred grehom izkušal vzeti, mu sedaj vrača, jo še poveča, in sicer v ta namen, da bi se grešnik sramoval, priznati v sv. spovedi svoj greh. V srcu mu šepeta: glej, kako veliki so tvoji grehi, kako grdi so, kako globoko si padel; le poglej se, kakšen si, ali te ni sram? Glej, kako si ošaben, jezljiv, vdan pijači, nečistosti preklinjevanju, koliko duš imaš na vesti s pohujševanjem; ali te

ni sram? In vse to boš povedal spovedniku? Kaj si bo mislil o tebi, kako te bo pogledal in oštel? Spovednik te pozna, vsak dan te vidi, prideta skupaj? Te ni sram, povedati mu, kakšen si, ko te ima za boljšega? Posebno ta ali oni greh ti bo vzel vse spoštovanje pred njim

Tako si prizadeva hudič grešniku pred sv. spovedjo in pri njej vračati sramežljivost in pripraviti do tega, da le-ta skrije pred spovednikom to ali ono dušno rano, opravi sv. spoved vsled z a m o l č a n j a g r e h o v nevredno in božjeropno.

Verski nauk je, da grešnik ne dobi odpuščanja svojih grehov, ako pri spovedi zamolči kak smrtni greh, in naj mu spovednik tudi da odvezo. Tudi ni zadosti, ako pri prihodnji spovedi pove zamolčani greh: ampak treba je spoved ponoviti, še enkrat povedati vse grehe iz one spovedi, pri kateri je bil kak greh zamolčan, ter vse spovedi, ki jih je morebiti opravil med nevredno in poznejšo dobro spovedjo.

Toda ne samo nevredna je taka spoved, pri kateri je grešnik kak smrtni greh vedoma zamolčal, ne samo da odveza pri taki spovedi nič ne velja; sveta vera nas uči, da človek z zamolčanjem kakega greha prejme tudi zakrament sv. pokore božjeropno. On namreč onečasti sv. zakrament. Bog je zakrament sv. pokore vstanovil iz usmiljenja do človeštva: kdor pa ga nevredno prejme, ta zlorabi božjo milost, in studenec milosti se izpremeni zanj v studenec strupa in prokletstva.

Božjeropno prejetje zakramenta sv. pokore je ravno taka hudobija, kakor ako bi kdo norčevaje delil zakrament sv. krsta, mazilil s sv. oljem itd.

Hudič ima tem večje veselje, kolikor v večje grehe more speljati grešnika. Zato si prav posebno prizadeva pripraviti ga do tega, da nevredno prejme sv. zakramente, zato mu sedaj vrača sramežljivost, ki mu jo je vzel prej pri grehu. Večje hudobije pa ní, kakor prejemanje zakramentov po nevrednem, ker je tudi večje milosti ni, ki nam jo je Bog izkazal, kakor ta, da je nam v zveličanje vstanovil zakramente.

Hudič že ve, zakaj si toliko prizadeva pripraviti človeka ob sramežljivost pred grehom, on ve, da bo ista sramežljivost vzrok nevrednih sv. zakramentov in vzrok pogube človeka. Na to satan dela; več ko more duš pogubiti, večje je njegovo veselje.

Zatorej, ljubi moji, ne dajte se premotiti satanu, ki vam prigovarja v skušnjavi: kaj bo to? to je malenkost, saj to ni tak greh! pred spovedjo vam bo ravno ta greh kazal v vsej njegovi grdobiji in vas zapeljeval, da se ga sramujete ter ga zatajite. Odločno se ustavljajte skušnjavam! In če vas je hudič vendar le premotil, ne dajte se oplašiti; sv. spoved je kopelj očiščevanja za vse grehe in spovednik zdravnik za vse dušne rane: te pa mora zvedeti, drugače ni zdravila za nje.

V spovedniku pa ne glejte le človeka, ampak bitje, ki je sicer slabo, tudi grehom podvrženo, pa pri tem obdarovano z oblastjo, ki je nimajo angeli. Spovednik v božjem imenu odpušča vse grehe, torej nima njegovo človeštvo pri tem nič opraviti.

Grešnik je Boga žalil, ne spovednika: čemu se bo tedaj bal spovednika, ko ve, da njemu ni nič žalega storil, Bog pa je dober in usmiljen. In sramovati se spovednika? Čemu? Ni li tudi on človek, podvržen slabostim? Kako bi mogel on zaničevati grešnika, ko ga Bog ni zaničeval, ampak se mu je vredno zdelo, Sina božjega poslati mu v odrešenje?

Torej proč s strahom in sramežljivostjo pri sv. spovedi! „Ako so vaši grehi rdeči, kakor škrlat, bodo beli ko sneg,“ je rekel Gospod. Večje je veselje nad enim grešnikom v nebesih, ki se spokori, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.

Kristjan! Se ti šteješ med pravične? Morebiti po krivici; nad teboj ni veselja v nebesih! Se ti šteješ mej grešnike? Spokori se, naredi veselje nebeščanom! Sram te ne bodi pokore, pač pa se sramuj še katerikrat pasti v nemilost pri Bogu. Amen.

P. J. K.

2. O lažnivosti.

In razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril. Marka 7, 35.

Ko je prišel naš božji Zveličar od mesta Sidona h galilejskemu morju, mu pripeljejo nasproti gluhonemega človeka in ga prosijo, naj položi roke nanj in ga ozdravi. In Jezus Kristus, ki je bil sama dobrota in ljubezen do trpečega človeštva, ki je že tolikim slepcem odprl oči, gluhim ušesa, ozdravil že boleznih vseh vrst, se usmili tudi tega reveža, dotakne se njegovih ušes in njegovega jezika, in z eno samo besedo „efeta“, t. j. odpri

se, je bil nesrečnež popolnoma ozdravljen. Jezik se mu razveže, sliši in izpregovori, morda prvokrat v svojem življenju.

Glej, kako veliko dobroto je prejel ta ubožec od svojega Gospoda! To pač ve ceniti le tisti, ki poprej ni slišal, ni govoril; ki bi bil rad povedal, kar je čutilo njegovo srce, a ni mogel; ki je bil tolažbe potreben, a njegovo uho je bilo zaprto in neobčutljivo, da ni slišal nobene tolažilne besede. Kako vesel in hvaležen je moral biti tedaj gluhomutec, ko je Gospod s svojo vsemogočno besedo razvezal vez njegovega jezika! In hvaležnega se je skazal s tem, kakor nam pripoveduje sv. evangelij, da je prav govoril. Stem hoče reči: Ne le, da je govoril razločno, pravilno in razumljivo, ampak tudi to, da jezika ni zlorabil v greh in v škodo svojo in svojega bližnjega, temveč v božjo čast in v svoje zveličanje, torej: on je prav govoril.

Mi, predragi, uživamo dobroto sluha in govorjenja že od rojstva. Kako hvaležni bi morali biti zato svojemu Stvarniku, hvaležni prav posebno za dar govorjenja. Toda, žalibog, če se le nekoliko ozremo na svoje dosedanje in vsakdanje življenje, moramo priznati, da zlorabimo ta neprecenljivi dar božji, da kar nič ne pazimo na svoj jezik in se ne menimo, ali je naše govorjenje dobro ali slabo, pravično ali pregrešno, nam v zveličanje ali ne! Ne menimo se za besede Gospodove: „Jaz vam povem, da bodo ljudje od vsake nepotrebne besede dajali odgovor na dan sodbe.“

Ne mislim pa danes govoriti o nesramnih in nečistih pogovorih, ki so že tisoč in tisoč duš pahnili v pogubljenje! Tudi ne o preklinjevanju in rotenju, s čemur se dela nečast božjemu imenu in se ljudje izdajajo hudobnemu duhu, govoriti hočem le o oni pregrehi, ki jo največkrat delamo s svojim jezikom, o laži. Tudi obrekovanja in opravljanja bi ne smel izpustiti, ali ker ne dopušča čas in ker se vse to, kar bom povedal o laži, lahko obrne na ono, torej govorim samo o lažnivosti.

Rekel sem, da moramo tako rabiti svoj jezik, da bo veljalo tudi o nas, kar pravi sv. pismo o ozdravljenem gluhomutcu: In je prav govoril. Vprašam pa, ali oni prav govori, ki nalašč govori neresnico, resnico pa taji, obrača in zavija, oni ki mu je vedno laž na jeziku? Ko bi lažnik prav govoril, bi ne reklo o njem sv. pismo: „Lažnive ustnice so Gospodu gnusoba.“ — In zares laž je greh, ki

1. žali Boga. Bog je večna resnica, ki ne more ne goljufati, ne goljufan biti. In Kristus, Sin božji, pravi: „Jaz sem pot, resnica in življenje.“ Kdor torej laže, je sovražnik božji in Bog njegov, ker Bog, kot večna resnica, mora vsako laž sovražiti.

Kako sovraži in kaznuje Bog laž, nam priča sv. pismo: „Ti, o Bog, pogubiš vse, ki lažnivo govore,“ beremo v petem psalmu. Jezus Kristus zatrjuje sam farizejem, da je „hudobni duh lažnik in oče laži.“ Torej je vsak lažnik prijatelj in služabnik satanov! In kazen, ki jo je zažugal Bog lažnikom, nam opisuje sv. Janez v skrivnem razodenju, ki pravi: „Vsi lažniki bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru“, „kar je druga smrt.“

Kako žali Boga laž in kako Bog laž sovraži, se vidi tudi iz kazni, s katerimi je Bog lažnjivce že na tem svetu kaznoval.

Zoper sv. Narcisa so se zakleli trije možje in ga obdolžili nekega groznega hudodelstva. Da bi se jim bolj verjelo, so hoteli svoje trditve s tem potrditi: Prvi je rekel: „Če ni res, naj živ zgorim.“ Drugi: „In mene naj napade najhujša bolezen, če sem se zlagal.“ Tretji pa je dejal: „Jaz naj oslepim, če je moje pričevanje krivo.“ A Narcisova nedolžnost se je razodela, obrekovalce pa je zadela kazen, ki so si jo voščili. Prvi je pri nekem požaru zgorel v lastni hiši, drugega je napadla ostudna bolezen, da je bil od glave do nog s turi pokrit in je gnil pri živem telesu. Tretji je zvedel, za nesrečo teh dveh: ves prestrašen se je počel kesati in je svojo hudobijo tako dolgo in bridko objokaval, da je oslepel.

A lažnik ne žali samo Boga, on škoduje, tudi 2. sam sebi, in sicer na svoji časti, na premoženju, pa tudi na duši. Saj vemo, da lažnika vse zaničuje, da, tudi takrat mu nihče ne verjame, kadar govori resnico! Vsak ga pozna kot slab denar in ljudje se toliko zanesejo nanj, kot na pokaženo uro, ki drugače bije in drugače kaže. — Lažnik si škoduje na blagu, ker ž njim noče nihče imeti nobenega opravila; vsak se ga boji, da bi ga ne osleparil in ne ogoljufal, ker je gotovo, da je lažnik navadno tudi goljuf in le prepogostokrat je resničen pregovor: „Kdor laže, tudi krade.“ — Končno si škoduje lažnik tudi na svoji duši, ker prelamlja s tem osmo božjo zapoved, žali Boga, oskrunja podobo božjo na svoji duši, ki bi morala ravno v tem biti podobna Bogu, da bi bila resnicoljubna, ker je Bog resnica sama. In tako izgubi lažnik prijateljstvo božje in tira dušo v večno pogubljenje. Zato pravi sv. pismo: „Usta, ki lažejo, umore dušo!“

Lažnik pa z lažjo ne žali le Boga in ne škoduje le sebi, marveč tudi svojemu bližnjemu. Koliko škode in krivice, koliko žalosti in jeze mora dostikrat ta ali oni prebiti radi laži drugih. In vendar nas je Kristus vse učil: „Ljubite se med seboj; — kar nočete, da bi drugi vam ne storili, tudi vi njim ne storite.“ Na drugem mestu pravi zopet: „Ljubi bližnjega kakor sam sebe.“ Ako nam Bog torej to tako resno zapoveduje, kdo more misliti, da ne bo neskončno pravični in resnični ter vsevedni Bog prestopkov tudi ostro kaznoval? —

Poglejmo še, kako ostro šibajo laž tudi sv. cerkveni učeni. Laž ni nikoli dovoljena, tudi v sili ne, vedno je razžaljenje božje. Prav lepo pravi sv. Avguštin: „Lagati ni dovoljeno za nobeno ceno, če bi se tudi z lažjo utegnilo doseči zveličanje kakega človeka ali celo zveličanje vsega sveta. — — Ko bi človek z eno samo lažjo mogel vse nevernike pripeljati k pravi veri in vse grešnike k pokori izpreobrniti, bi se vendar ne smel zlagati! In ko bi mogel z lažjo tudi peklena vrata odpreti in vse pogubljenе rešiti, se vendar ne sme zlagati!“

Ostre so te besede, a resnične in pravi kristjani so se tudi vedno ravnali po njih.

Kot zgled hočem navesti samo sledeči dogodek: Cesar Maksimijan je kruto preganjal in moril kristjane. Poslal je svoje vojake tudi po sv. Antima, škofa nikomedijskega, naj ga vjamejo in zapro v ječo. — Prigodi se pa, da pridejo vojaki nevede v svetnikovo stanovanje ter poprosijo nekoliko jedi. Sv. Antim jim gostoljubno postreže. Po jedi vprašajo svetnika, kje bi utegnili dobiti škofa Antima, in ta jim odgovori: „Le pogledjte ga, tukaj pred vami stoji, jaz sem škof Antim.“ — Vojaki osupnejo in ne upajo prijeti častitljivega starčka, ki jim je tako prijazno postregel, in mu reko: „Ne bomo te seboj peljali, temveč poročemo, da te nismo mogli dobiti!“ Toda sv. Antim jih zavrne rekoč: „Ljubi moji! Nikakor ne smete tega storiti; nečem namreč, da bi lagali; rajši umrjem, kakor bi imel to na vesti.“ — In šel je z njimi in prejel mučeniško krono.

Tako zelo so se svetniki bali laži!

In mi? Ali mar ne želimo biti kdaj v družbi svetnikov božjih? Gotovo; toda, nič nagnusnega ne pojde v nebeško kraljestvo in lažnive ustnice so Gospodu gnusoba!

Naj nas torej pretresejo besede modrega Siraha: „Koliko jih je padlo pod ostrim mečem, pa ne toliko, kolikor jih je pokončal jezik!“ In imejmo vedno pred očmi besede apostola

Jakoba: „Jezik je sicer majhen ud, in vendar naredi velike reči!“ Da, predragi, velike reči naredi, kakor smo lahko razvideli iz današnjega govora, a nas to ne straši. Mi vemo, kaj naredi hudobni jezik, da žali Boga in bližnjega, da je lažnivcu tudi samemu vedno sramota za petami, mi hočemo le prositi Boga s psalmistom: „Deni, Gospod, stražo na moja usta in trdna vrata na moje ustnice!“ In tako zatrdno upamo, da bodo tudi o vsakem izmed nas veljale besede sv. evangelija: In je prav govoril! Amen.

L. A.

Priložnostni govori.

Kako naj častimo sv. Cirila in Metoda.

„Kdo je neki zvesti in razumni hlapec, katerega je postavil Gospod čez svojo družino, da jim daje živeža o pravem času?“ (Mat. 24, 45) vpraša Jezus v sv. evangeliju. Na to vprašanje lahko odgovorimo: Taka zvesta in modro učena služabnika božja sta bila sv. brata Ciril in Metod, škofa in spoznavca, častita apostola slovanskih narodov. „Nju trupli dolgo v miru počivata, nju ime pa živi od roda do roda“ (Sirah 44, 14); posebno med slovanskim ljudstvom, kateremu sta prinesla svete vere luč in krščanske omike ključ, ter zaslužita, da ju visoko častimo in njun spomin slovesno obhajamo (A. M. Slomšek).

Kako naj častimo sv. Cirila in Metoda? Na to najbolje odgovorimo, ako najprej odgovorimo na vprašanje: zakaj naj častimo sv. Cirila in Metoda.

I. Sv. Ciril in Metod sta svetnika katoliške cerkve. Sv. Cirila in Metoda, preslavna apostolska brata, so Slovani (tudi Slovenci) že od nekdanj častili kot svetnika. „Z ne manjšo gorečnostjo ju je vedno častila rimska Cerkev; ona je mnogotero častila oba, dokler sta živela, in od enega izmed njiju tudi telesnih ostankov ni hotela pogrešati“ (Leon XIII. v okrožnici „Grande munus“). Sv. Ciril je namreč umrl v Rimu (l. 869); pobožni Rimljani s papežem na čelu so ga takoj po smrti začeli častiti za svetnika in niso hoteli dovoliti, da bi sv. Metod po materini želji truplo sv. Cirila prenesel v domovino. Leta 1880. je papež Leon XIII. v okrožnici „Grande munus“ češčenje sv. Cirila in Metoda zapovedal za vso katoliško Cerkev. Za nas kato-

liške kristjane že to zadostuje, da ju častimo kot zgled svetega življenja in kot naša priprošnjika v nebesih. A tudi njuno vzpodbudno sveto življenje nas mora nagibati k gorečemu češčenju teh dveh tako velikih svetnikov. Bila sta iz imenitne rodovine, ponujali so jima imenitne službe in velike časti. Onadva sta vse zapustila, da bi mogla le za Boga živeti in tudi druge k Bogu voditi. Sv. Ciril si je — kakor se pripoveduje — že kot sedemleten deček izbral Modrost (božjo) za nevesto. Ker je vedel, da je „strah božji začetek modrosti“, zato se je že od svoje zgodnje mladosti posvečeval Bogu z molitvijo in čednostnim življenjem. Po svoji veliki ponižnosti, nedolžnosti in pobožnosti je bil pravi angel v človeškem telesu; že njegova zunanost je vzbujala sveto spoštovanje v vseh, ki so ga poznali. Sv. Metod je postal knez neke slovanske pokrajine v grškem cesarstvu: a kmalu je spoznal minljivost vsega posvetnega in šel v samostan. Oba sv. brata sta nam torej zgled krščanske ponižnosti, junaškega samozatajevanja, velikodušne požrtvovalnosti in apostolske gorečnosti za zveličanje neumrjochih duš.

2. Sv. Ciril in Metod se najbolj odlikujeta po apostolski gorečnosti; zato se po pravici splošno imenujeta apostola.

a) Sv. brata sta kot misijonarja — apostola z veliko gorečnostjo in požrtvovalnostjo utrjevala in razširjala krščansko vero med Slovani, predvsem med moravskimi Čehi in med panonskimi Slovenci.

b) Sv. Ciril in Metod sta apostola cerkvene edinosti. Katoliška Cerkev pozna malo svetnikov, ki bi nam bili tako vzvišen zgled velikega katoliškega (vesoljnega) in apostolskega duha kakor sta sv. Ciril in Metod. Prišla sta z Grškega, delala za Slovane in bila neomajano vdana Rimu v onem žalostnem času, ko so se nju rojaki odtrgali od prave Cerkve. Sv. Ciril je še na smrtni postelji goreče molil za cerkveno zedinjenje. Sv. Metod je delal in trpel za uresničenje Gospodove molitve, „da bi bili vsi eno“; bil je mučenik vdanosti do sv. Cerkve. To je duhovna oporoka sv. Cirila in Metoda. Le tako moremo razumeti, da je ta misel tako razločno izražena v najstarejših cerkvenih molitvah, ki so jih gotovo sestavili že učenci sv. bratov in ki so še zdaj v navadi pri katoličanih vzhodnega obreda in pri razkolnikih.¹

¹ „Sv. Ciril in Metod, Vladarja vseh stvari prosita, da vse slovanske narode utrdi v pravi veri in verski edinosti, pomiri (spravi) svet in reši duše naše.“

c) Apostolska gorečnost je sv. Cirila in Metoda vodila, da sta postala ustanovitelja krščanske izobrazbe in književnosti med Slovani.

II. Častimo torej sv. Cirila in Metoda tako kakor nas uči njuno življenje — po besedah sv. Pavla: „Spominjajte se svojih prednikov, ki so nam govorili besedo božjo; glejte konec njih življenja, in ravnajte se po njih veri“ (Hebr. 13, 7).

1. Imeni sv. slovanskih apostolov se velikokrat rabita v popolnoma posvetne, včasih celo v protiverske in proticerkvene namene. Naj nas to še bolj nagiblje h gorečemu češčenju sv. Cirila in Metoda, velikih svetnikov katoliške Cerkve, da jima vsaj nekoliko vrnemo nju svetniško čast, ki se tolikokrat prezira. Priporočajmo se njuni priprošnji in izročajmo se jima v varstvo! — Šolska mladina, priporočaj se sv. Cirilu! Krščanski mladeniči, izročajte se v varstvo sv. Cirilu, ki je sredi velikih nevarnosti ostal ponižen in angelsko nedolžen, obenem pa bil odločen, vztrajen in poln apostolskega duha. Krščanski starši, ki imate morebiti svojega še mladega sina v daljnem mestu, o priporočajte ga sv. Cirilu, ki je celo na razuzdanem cesarskem dvoru v Carigradu ohranil živo vero, ponižnost in sv. čistost ter si izvolil vzvišeni duhovski, misijonski poklic. Krščanski možje, ki bi radi modro vladali svojo družino, občino, ki bi radi z javnim delovanjem pomagali prenavljati človeško družbo, o priporočajte se sv. Metodu, modremu knezu, ki je najprej sebe prenovil v Bogu, da bi mogel druge vladati in k Bogu voditi.

2. a) Kadar se spominjamo velike sreče, da smo vzrejeni v pravi veri in poklicani v Kristusovo Cerkv, kadar se Bogu zahvaljujemo za nezaslužen dar prave vere, o spomnimo se naših apostolov sv. Cirila in Metoda. Kadar se moramo vojskovati proti verskim zmotam, kadar moramo zavračati napade na sv. vero, sploh, kadar je naša vera v nevarnosti, priporočajmo se sv. Cirilu in Metodu, ki sta toliko storila za razširjanje krščanske vere in imela tako trdno, živo in stanovitno vero.

b) Najprimerneje in najlepše pa častimo sv. Cirila in Metoda, ako po svojih močeh posnemamo nju apostolsko gorečnost in nadaljujemo njuno apostolsko delo za zedinjenje vzhodne cerkve, za zedinjenje vseh Slovanov v pravi veri in Cerkvi Kristusovi. S tem se obenem na najlepši način hvaležne izkazujemo za največo milost, za dar prave vere. Tako je sv. Cirila in Metoda častil škof A. M. Slomšek, ki pravi: „Za nezaslužen dar

prave vere se Bogu najlepše zahvalimo, ako po bratovščini (apostolstvu) sv. Cirila in Metoda odločenim bratom in sestram v naročje naše sv. Cerkve pomagamo.“ Papež Leon XIII. je v svoji okrožnici „Grande munus“ škofom in duhovnikom naročal: „Hočemo, naj se po vašem svetu in opominjevanju splošno moli in prosi k sv. Cirilu in Metodu, da s svojo mogočno milostjo pri Bogu varujeta krščanstvo na vzhodu tako, da katoličanom izprosita stanovitnost, nezedinjenim pa voljo k zedinjenju in spravi s pravo Cerkvijo.“ Predragi v Kristusu! Iz tega lahko spoznate, da najlepše častite sv. Cirila in Metoda, ako se pridružite „Apostolstvu (bratovščini) sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije“ ter z molitvijo in dejanjem pomagate, da se utrjuje sveta vera v domovini in da bi se uresničila Gospodova molitev, „da bi bili vsi eno.“

c) Celo naš jezik in naša krščanska izobrazba nas spominja apostolske gorečnosti sv. Cirila in Metoda. Sv. brata sta postala ustanovitelja slovanske književnosti, da bi mogla Slovane vzgajati v pravi krščanski značajnosti, jih utrjati v pravi veri in jih ohraniti v cerkveni edinosti. Posnemajmo ju!

Sv. Ciril in Metod sta torej delala vse iz ljubezni do naše prave, nebeške domovine. Ločila sta se od svoje ožje zemske domovine in od svoje ljubeče matere, da bi postala vredna Kristusa (Mat. 10, 13). Gorečnost za zveličanje duš, za razširjanje prave vere in za cerkveno edinost je vodila nju življenje in apostolsko delovanje. Malokomu je dano, da bi mogel v vsem posnemati sv. apostola-misijonarja. Vsi pa, ki hočemo biti pravi častivci sv. Cirila in Metoda, pazimo, da nam sv. brata ne bodeta govorila z Gospodom: „Moje misli niso vaše misli, tudi ne vaša pota moja pota“ (Iz. 55, 8).

Pobožni Rimljani so ob grobu sv. Cirila prižigali luči, da so gorele noč in dan, nad grobom pa so naslikali njegovo podobo. Naše življenje naj bode vsaj majhna podoba, posnetek življenja sv. Cirila in Metoda. Naša živa vera naj nikoli ne ugasne; sveti naj tudi tistim, ki so se od nje ločili, in naj jim pomaga, da najdejo pot k pravi veri in cerkvi — da bode kmalu en hlev in en pastir. Amen.

G.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

F. Čednosti.

3. Več posta!

Kateri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.

Gal. 5, 24.

Več posta, to bodi obseg današnjemu govoru.

Sto besedo „več posta!“ — pa ne mislimo samo posta, kakor ga posebej za gotove čase zaukazuje sv. Cerkev; pod besedo post razumemo vsakatero premagovanje, zatajevanje samega sebe. Koncem govora boste matere morda bolj prepričane, kako potreben je post, ki ga zaukazuje Cerkev, in kako pametno je, da se posti držijo. Svojo pozornost obrnimo na trojno vprašanje:

- I. Post je potreben.
- II. Kje in kdaj je post potreben?
- III. Ali se bodo hoteli otroci postiti?

I. Zgodba o Kajnu in Abelju vam je dobro znana. Kajn je začel sovražiti svojega brata. Bog sam ga je posvaril ter mu rekel: „Premaguj svoje poželenje do greha in ti čezenj gospoduj! S to kratko zapovedjo je Bog povedal tri važne resnice:

1. da ima človek poželenje do greha. Mi sicer nič ne dvomimo o tem, ker sami čutimo vedno nagnenje k grehu. Vendar so bili in so brezverni vzgojitelji, ki trdijo. Človek je sam od sebe dober kakor kakšen angel. Nas pa žalostna izkušnja uči, da se hudo v otroku tako hitro zaredi, kakor plevel na njivi; še sejati ga ni treba.

2 Bog je ukazal poželenje premagovati... Ta zapoved je veljala Kajnu, pa velja še zmeraj vsakemu človeku. Brez premagovanja človek še človek ne ostane. Kajn je brez premagovanja postal ubijavec lastnega brata. In sedaj, kdor se ne premaguje, gotovo obleži premagan in postane suženj greha. Enega premaga jeza, drugega lenoba; marsikatero žensko premaga gizdavost, drugo nečistost; enega žganje, drugega denar; prav malokateri je, ki bi mogel reči: Jaz sem sam svoj gospodar. Sam svoj gospodar je tisti, ki zna sebe brzdati in krotiti.

3. Pa ne samo krotiti se je treba, ampak tudi ukrotiti. Bog je rekel: „Premaguj poželjenje do greha, in ti čezenj gospoduj!“

Mislite si voznika, kateremu se splaši mlad konj na cesti; voznik se napenja, in napenja — pa nevarnosti se je rešil le tedaj, če je konja obdržal, ukrotil...

Marsikateri se poskuša v premagovanju, pa se naveliča, te vojske se ne smemo nikdar naveličati, ker sovražnik nas zalezuje celo življenje. Kdor orožje proč vrže, je že izgubljen. Brez tega premagovanja, vojskovanja ni nobene kreposti, nobene polnosti, nobene zmage...

Navedimo le nekaj besedi sv. Pavla, kako on govori o tej duhovni vojski: „Greh naj ne gospoduje v vašem umrljivem telesu, da bi služili njegovemu poželjenju. Pa tudi svojih udov ne dajate grehu kakor orožje hudobije, temveč dajte svoje ude Bogu kakor orožje pravičnosti.“ (Rim. 6, 12.)

„Mrtvite tedaj svoje zemeljske ude, nečistost, nesramnost, katera je malikovanje, zavoljo katerih reči pride jeza božja nad otroke nevere.“ (Kološ. 3, 6.)

II. Kje in kdaj je post potreben?

1. Post v jedi... to je tisto, kar navadno imenujemo post. — Narava zahteva, da damo telesu toliko hrane, kolikor jo potrebuje; ne preveč in ne premalo. Zdravniki pa trdijo, da je post od časa do časa za človeško telo jako koristen. Pa sveta Cerkev ne ukazuje posta, ker je sam po sebi pameten (ieiunium morale), ampak zato, ker je post v jedi šola za vsako drugo zatajevanje.

Post je izdaten pripomoček za krščansko življenje. (Dunajski provincialni zbor pravi: „In mundanis immundi aut commodi quidpiam Dei intuitu sibi negare, animum confirmat et ad patriam, quam in coelis habemus, erigit.“)

Kako so se nekdanj postili kristjani? Skozi dvanajst stoletij so se postili v postnem času do solnčnega zahoda, druge postne dni pa do treh popoldne. Sv. Bernard piše: „Dosedaj smo se postili do treh, sedaj 40 danski post se bomo postili do večera in vsi brez izjeme, kralji in vladarji, duhovni in ljudstvo, plemeniti in preprosti, bogati in revni.“ (Müller, Mor. II., p. 480.)

Bili so torej res drugi časi. Ako pomislimo, kako dve strašni pregrehi nečistost in pijanost uničujeta sedanji svet, ni pretirana beseda: več posta! Kristus je rekel o neki

vrsti hudobnih duhov: ta rod se ne prežene drugače kakor s postom in molitvijo; to velja gotovo od duha nečistosti in pijanosti.

Več posta! Ali tudi za otroke? Ali so se tudi otroci dolžni postiti? Saj pravi katekizem, da do 21. leta ne, ne pravi pa katekizem, da se ne smejo nikdar in nikoli postiti; sv. Alfonz Liguor marveč svetuje, da naj se včasih postijo, da se bodo postiti naučili.

Torej matere, post je pametna šola, da se človek uči premagovati in zatajevati; kar se tukaj odreče telesu, je le majhen začetek tega; kar se mora večkrat odreči duši. (Tu Deo, tibi caro!)

Torej naj se tudi otroci po malem učijo postiti. Če si kolikaj zdrava, in če nisi v posebnih okoliščinah, se sama iz pobožnosti, za odpuščanje svojih grehov posti, da bodo otroci videli, da je tebi post sveta dolžnost.

Tvoj zgled bo navdal otroka z resnobo in ljubeznijo do sv. besede, ki post ukazuje.

Če pa puščaš, da so otroci hlastni pri jedi, in izbirčni in sladkosnedni, odpiraš s tem vrata vsem strastni. Posebno sladkosnedenost je mati tatinstva in nečistosti. Ta zmernost v jedi je pri otroku zato tako potrebna, ker je podlaga vsakateri drugi zmernosti.

2. Predvsem zmernosti v pijači... O, da bi prodrlo povsod spoznanje, da je hudo opijaniti se smrten greh! Kolika naloga vas tukaj čaka, matere! Bodite same zgled treznosti, potem boste vplivale na moža in otroke. Žganja nobene kaplje! Žganja nobene kaplje, zavoljo Kristusa na križu, ki je rekel: Žejen sem! Tiste matere, ki same dajejo otrokom žganje, ter jih zalivajo z vinom, nimajo nobene pravice, tožiti čez pijance. Same hočete imeti rod pijancev v hiši, in rod pijancev bo zamrl, rod pijancev bo ubožal, in dom pijancev bo propadel, da več sledu ne bo za njim. Ali se že ni tako godilo?

Pa pojdemo še naprej... Post je jako mnogovrsten; kamorkoli se človek obrne, povsod mu kličejo: abstine, sustine!

3. Post v obleki... Kako potreben bi bil v marsikateri družini... Večkrat mora biti vse novo, če je kod vzeti ali ne. In taka potrata dostikrat zemljišča prodaja, in hudič je čez vse vesel prevzetnih, bahastih deklet. Prav nečimurno dekle ne bo nikdar res pobožno dekle.

4. Post v zabavi... Teh zabav in vesellic naše čase je čez glavo preveč! To dirjanje za zabavami je znamenje, da je svet bolan. V Bogu ne išče veselja, ki edini zamore umiriti srca, kakor je rekel sv. Avguštin: „Naše srce ni mirno, dokler v Tebi, o Bog, ne počiva!“ — pač pa išče veselja na plesiščih, v gledališčih, druščinah, na gorah, na izletih — — — v cerkvi je pa dolgčas! (pr. Keppler: Mehr Freude!)

5. Post v hiši... Red v vedenju, molčečnost nasproti staremu in bratom in sestram, o določenem času vstati, o določenem času domov priti...

6. Post v šoli... Mir, pridnost, poslušnost, snažnost, disciplina... Koliko posta!

7. Post v cerkvi... Klečati, tiho biti, na oltar gledati, med pridigo ne spati.

8. Post pri delu... Roke bolé, noge; prah požirati, žejo prenašati, mraz trpeti, natančen in skrben biti. Razvajeni otroci se brž naveličajo, nikjer ne morejo vztrajati; če se gre kaj učiti, mu je vsaka beseda preveč — službo zmeraj menjava. Taki otroci nočejo vedeti, da „brez muje se črevelj ne obuje.“ „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.“

9. Post pri tujih ljudeh... Učenec, vojak, v službi.

10. Post v denarju... Lakomnost.

11. Post v križih... Posebno ženske, če so iz nekoliko boljše hiše, mislijo, da morajo imeti sama nebesa na zemlji. Otroku vcepiti to zavest, da mora znati kaj potrpeti.

Nedavno mi je pravil oče, ki je imel 14 letnega fanta v službi za pastirja v sosednji fari, da je prišel fant sam od sebe domov. Fant je rekel, da noče več nazaj. „In jaz sem mu rekel“ — pravi oče — „če nočeš, pa doma ostani!“ — Kakšna slepa beseda! Namesto, da bi vzel šibo v roko, pa ga spodil nazaj, mu daja tako potuho — „če nočeš, pa doma ostani!“

Iz zgoraj naštetih zgledov je razvidno, kako je povsod v življenju potreben post — premagovanje in zatajevanje. Posebno če si hočemo kako čednost pridobiti, se moramo veliko truditi. Le toliko napredujemo, kolikor se premagujemo. Kako je post povsod potreben, zamoreš sklepati po žalostnih posledicah, ki nastopijo, če se otrok ni učil postiti.

Kaj pride iz tega?

V zadnji številki „Detoljuba“ lanskega leta (1909) — „Detoljuba“ vam vnovič priporočam — je jako dober spis: „Kako

morejo starši izpriditi svoje otroke?“ — Kako? S tem, da jim dovoljujejo vsa prostost in jim ne nalagajo prav nič posta.

„Ako hočeš izpriditi svojega otroka, začni koj pri malem tako, da mu daš vse, kar le poželi.“ — „Pripoveduj mu, kako je brihten in razumen.“ — „Ne brigaj se za to, s kom občuje tvoj otrok, kje in s kom se pajdaši.“ — „Dajaj jim prav pridno denarja in jim povej, da je v tem življenju denar najvažnejša stvar.“ — „Pusti, da otrok dela, kar sam hoče, kakor sam hoče in kadar sam hoče.“

Materam, ki ste naročene na „Detoljuba“, priporočam, da poiščete to številko, in jo vnovič preberete.

III. Ali se bodo hoteli otroci postiti?

To je novo, važno vprašanje . . . Ali se bodo hoteli postiti, ali se bodo hoteli in znali premagovati? Ali pa bodo mar drli za poželjivostjo, slepi in gluhi za vsak opomin, vsako besedo.

Omenjali smo raznih zapeljivih in mamljivih priložnosti, v katerih mora otrok prejeti za orožje. Ene strasti pa nalašč nismo omenjali, to je grozna nečista strast: tukaj čaka vašega otroka najhujši boj!

Marsikateri premaga vse druge sovražnike, a nečistost ga podere na tla. In če nečistost zmaga, je tako, kakor, če bi se hiša podrla . . .

In vprašam dalje: Kateri sinovi, katere hčere bodo imeli dovolj junaškega poguma, da bodo šli v boj tudi zoper nečisto poželjivost? Le tisti, ki se bodo znali premagovati in krotiti tudi zoper manj nevarne strasti. V majhnem je treba začeti, potem bo človek tudi na veliko pripravljen. Zato je tako važno, da se otrok uči v strahu božjem živeti, premagati jezo, ukrotiti jezik, odreči se kakemu veselju in uživanju, prenesti kako krivico mirno in potrpežljivo.

Kdor se gre učiti rokodelstva, se tudi izprva uči samo lahkih stvari, potem pa vedno težjih; če ložjih ne zna, kako bo težke izvršil! Ravnotako je pri tem duševnem delu. Če hočete torej, da bode deklica ohranila svoj deviški venec, in fant svoj fantovski pušelj, — — le zgodaj jim dajte v roke puško in meč, da se bosta učila in navadila boriti zoper dušne sovražnike.

Ali bosta tudi to hotela?

Vojak, ki gre na vojsko, mora ljubiti svojo domovino, in vdan biti svojemu cesarju.

Otrok mora vedeti, da njegov pravi dom je v nebesih. „Fili mi, negotium, quo contendimus est vita aeterna“, je po-

navljala mati sv. Klemenca iz Ancire svojemu sinu. Če se otrok zaveda, da je ustvarjen za nebesa, potem bo pripravljen se tudi truditi za nebesa.

V bitki je pa važno, da se drži vojak svojega poveljnika — poveljnik naš je Jezus Kristus. Bolj ko se bosta mladenič in dekle oklepala svojega vodnika Jezusa Kristusa, raje se bosta vojskovala. Slišali ste že več pridig o pogostem svetem obhajilu,¹ kako želi sv. Oče Pij X., da verniki pogosto, celo vsak dan pristopajo k angelski mizi.

Preljube krščanske matere! Pogosto sv. obhajilo, to je najboljši pripomoček za vaše otroke, da se bodo znali in hoteli postiti.² Boljšega pripomočka ne poznam; ga nimam jaz in ga nimate vi. Kdor pride rad k angelski mizi, ta bo šel v boj s Kristusom ob strani. Pripoveduje se o sv. Janezu Kapistranu, da je nekoč, ko so oblegali Turki Belgrad, vedno stal vojakom na čelu: v rokah je držal križ ter klical venomer: Jezus Jezus! Tako tisti, ki pogosto sv. obhajilo prejemajo, na novo in novo Kristusu zvestobo prisežejo, se novega poguma navzamejo, da z veselo, vihrajočo zastavo gredo sovražniku nasproti.

Za sklep današnjemu govoru bodi izražena želja: vplivajte na otroke, ki so že bili pri sv. obhajilu, na deklice in dečke, da bodo vsaj enkrat na mesec gotovo prišli k angelski mizi. Amen.

J. Mikš.

Duhovnik — velik dobrotnik človeštva.

(Pridiga pri novi maši g. Janeza Mraka dne 21. julija 1907. na Bohinjski Beli.)

Pojdite po vsem svetu in nčite vse narode. Mat. 28, 27.

Preljubi v Gospodu! Bodite presrečno pozdravljeni, ki ste prišli danes na novo mašo preč. gospoda Janeza Mraka (rojenega dne 27. junija 1884).

Nova maša je vesel dogodek za celo katoliško Cerkev: vsaj ona brez mašnikov ne more ostati! — Ker je Jezus obljubil,

¹ Duh. Pastir, l. 1909., str. 322 in Duh. Pastir, l. 1910., str. 321.

² Priporoča se knjižica: Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Spisal O. Julij Lintelo, D. J. Slovenski prevod je oskrbela in knjižico izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču. Stane 25 vin., 10 izvodov 2 K.

da bo Cerkev vedno ostala, je s tem zagotovil, da se bodo vedno tudi vsak čas vsaj nekateri posvetili duhovskemu stanu!

Nova maša je vesel dogodek za vso škofijo. V naši ljubljanski škofiji je praznih 144 duhovskih služb. Četudi letos (l. 1907.) dobimo 23 novih mašnikov z našim novim mašnikom vred, manjka še vedno 120 duhovnikov, da bi bile vse službe zasedene. Zato je tako dobrodošel vsak novi mašnik, ki bo pomagal obdelovati vinograd Gospodov!

Današnje nove maše pa se še posebno veseli Dovška župnija, iz katere je izšel novi mašnik, pa Belanska vaša fara, kjer bo opravil danes prvo svojo daritev.

Veselé se današnje nove maše starši, bratje in sestre in vsi sorodniki novomašnika, vsaj vedo, da se jih bo spominjal vsak dan pri sv. maši in če kateri od njih umrje poprej, da ne bo pozabljen v vicah.

Veseli se današnje nove maše Vaš skrbni dušni pastir, ki je podpiral novomašnika in ki mu je napravil tudi ženitnino. — Veselimo se današnje nove maše vsi tu pričujoči duhovniki, ki smo dobili novega tovariša, sodelovca našega truda in naslednika naše službe. — Veselim pa se današnje nove maše posebno še jaz, ki sem kot nekdanji Dovški župnik poročil njegove starše, njega pa krstil! Kdo bi bil takrat mislil, da bomo doživeli tako veselega dneva. Pa ne samo danes se smemo veseliti, ampak celo njegovo življenje bo vzrok veselja za vernike, ker povem vam, da je vsak duhovnik velik dobrotnik človeštva s tem 1. da mašuje, 2. s tem, da pridiguje, 3. s tem, da spoveduje! In o tem vam hočem izpregovoriti nekatere besede. Naj bo vse Bogu v čast, nam pa v pouk in zveličanje!

1. Ko bi katoliški duhovnik tudi drugega ne delal, kakor da samo mašuje, je že s tem velik dobrotnik človeštva. Mi moramo le pomisliti, kaj je sv. maša in kakšne sadove ima.

Sv. maša je vedna daritev nove zaveze, pri kateri se Jezus Kristus nekrvavo daruje svojemu nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina.

Sv. maša je torej vedno ponavljanje Jezusove daritve na križu. Če je Jezus na križu spravil grešno človeštvo z razžaljenim Bogom, se pri sv. maši ta sprava nadaljuje in priobčuje sedanjemu človeštvu. — Če je na križu tekla sv. Rešnja kri za odrešenje vseh ljudi, se ta sveta kri po sv. maši razliva na se-

danji človeški rod. Če je Jezus na sv. križu s svojo smrtjo raztrgal dolžno pismo, ki je bilo zoper nas, in ga pribil na križ, se še zdaj s sveto mašo plačujejo naši dolgovi bodisi za greh, bodisi za kazni. Če je kri Kristusova na križu vpila k Bogu za usmiljenje in ne za maščevanje, še zdaj pri sv. maši Jezusova kri vpije za naše usmiljenje!

Pri sv. maši Jezus časti in poveljuje nebeškega Očeta za nas in mesto nas! Pri sv. maši Jezus zahvaljuje nebeškega Očeta za nas in mesto nas! Pri sv. maši prosi Jezus nebeškega Očeta za nas in mesto nas! Pri sv. maši zadostuje Jezus božji pravičnosti za nas in mesto nas. Pri sv. maši se vstopi Jezus takorekoč med Boga in med nas in zadržuje roko božjo, da nas ne tepe, ali vsaj tako ne tepe kakor zaslužimo. Svet bi že več ne stal, kakor lepo pravi neki duhovni učenik, ko bi Jezus ne prosil pri sv. maši za usmiljenje in odpuščanje. Zato pa se mi pri sveti maši takorekoč skrivamo za Jezusa, ker si ne upamo zavoljo svojih grehov stopiti naprej in tiščimo takorekoč pod seboj Jezusa, nad katerim ima Oče vse dopadajenje. Ker namreč nebeški Oče nad nami ne more imeti dopadajenja zavoljo naših grehov, zato pri sv. maši pošiljamo pred seboj Jezusa, božjega Sina, nad katerim ima Oče vse dopadajenje! Le pomislimo predragi, koliko imamo potreb! Koliko smo dolžni hvaležnosti Bogu za toliko brezštevilnih dobrot na duši in na telesu: koliko imamo posebno dolga pri Bogu, ki mora biti plačan! Mi pa ne moremo Boga tako častiti, zahvaljevati, prositi kakor bi bilo treba, mi ne moremo zadostiti in dolga svojega plačati, kakor bi bilo treba: glejte, to dela Jezus pri sv. maši: On časti Boga Očeta, On ga zahvaljuje, On ga prosi za nas in mesto nas; On mu zadostuje in plačuje za nas in mesto nas!

Ker pa takega posredovanja, takega zadoščevanja potrebujejo vsi ljudje na zemlji, zato je Jezus postavil in vpeljal tisto od preroka Malahija napovedano čisto daritev, ki se opravlja božjemu imenu od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda, — to je sv. maša! In res je ni ure ne ponoči, ne podnevu, ko bi se kje na zemlji ne brala sv. maša. Ko je pri nas noč, je v Aziji jutro in dan in se tam bero sv. maše po raznih misijonskih postajah. In ko se pri nas nehajo sv. maše, se začno brati v Ameriki, kamor solnce prisije šele, ko je pri nas popoldne!

Pa ne samo za žive se opravlja ta daritev, opravlja se tudi za mrtve. Vsaj vemo, da je duša Jezusova, precej ko se je na

križu ločila od telesa, šla pred pekel, tolažit duše pravičnih stare zaveze, ki so bile še zadržane, in jim naznanit odrešenje. Zato je nauk katoliške Cerkve ta, da se daritev sv. maše opravlja tudi za duše v vica; zato je pri vsaki sv. maši po povzdigovanju spomin za mrtve. Od sv. maše kaplja takorekoč sv. Rešnja kri tudi v vice in čisti duše njih madežev. Mnogi duhovni učeniki trdijo, da se ne bere nobena maša, pri kateri ne bi bila rešena ena ali druga duša; nekateri celo mislijo, da duše ne čutijo trpljenja vsaj tisti čas ne, ko se bere zanje sv. maša.

Jezus Kristus, ki je Bog od vekomaj, je postal človek zavoljo nas, da more zadostovati in plačevati za nas! Oh kakšna dobrota! oh kakšno usmiljenje! Ali si pa ti to tudi premislil moj kristjan? Če imaš v sv. maši tako sredstvo, tak pomoček, spraviti se z Bogom in pridobivati si toliko milosti: kako da se večkrat in bolj pobožno ne poslužuješ tega sredstva? In kaj naj rečemo o onih, ki se sv. maše ne vdeležujejo celo v nedeljah in praznikih ne, ko je zapovedano! — Ali si ne podpisujejo s tem svojega lastnega pogubljenja! Lahko bi se rešili, lahko pogubljenju ognili, pa nočejo: oh kakšna slepota!

Zdaj pa vprašam, predragi! kdo je tisti, ki namesto Jezusa in v njegovem imenu opravlja to daritev? Ta, predragi, je vsak katoliški duhovnik, ki se ravno zavoljo tega najsvetejšega opravila imenuje mašnik, zato ker mašuje. Vse te dobrote in milosti, katere sem naštel in katere nam prihajajo po sv. maši, vse to nam posreduje katoliški mašnik. Ali ni on torej velik dobrotnik človeštva, ker mu naklanja toliko dobrega na duši in na telesu, ker ga po tej daritvi spravlja z Bogom, ker ga po tej daritvi rešuje in vodi k zveličanju. Ravno zavoljo te daritve zasluži mašnik, da se ga posebno časti, ker Sina božjega daruje vsak dan nebeškemu Očetu pri sv. maši. Oh, kakšna čast, kakšna oblast, ki presega čast in oblast angelsko!

S tem, da duhovnik mašuje, s tem naklanja človeštvu velike dobrote. Zato bi duhovnik ne delal prav, ko ne bi hotel maševati. Sv. tridentinski zbor tako pravi: Če duhovnik, ki ni postavno zadržan, ne mašuje, tedaj oropa Boga časti, nebeščane veselja, sv. Cerkev poveličanja, vernike pomoči, duše v vica;h tolažbe in samega sebe pa mnogih milosti in dobrot! —

Kajpada mora biti mašnik kar najbolj mogoče dobro pripravljen in v milosti božji, če hoče tudi sebi milosti pridobiti. Sv. maša, darovana od mašnika v smrtnem grehu, sicer velja in

za vse druge koristi, le ne za nevrednega mašnika, kateremu prinaša greh in kazen božjo. Zato je treba mašniku, po besedah Tomaža Kempčana, čistih rok, neomadeževanega srca, da vredno opravlja najsvetejšo daritev. Velik je za mašnika dobiček vredne sv. maše, ker si z vsako mašo zasluži večjo čast in večje veselje v nebesih. Velika je pa tudi zguba, škoda, ako ne bi vredno maševal. — Kolika je torej odgovornost mašnikova za vsako sv. mašo, katero opravi! Nekje je umrl novomašnik kmalu po novi maši. Pel je sicer novo mašo, a potem se je vlegel in ni več maševal in ne dolgo potem je tudi umrl. Prišli so sosedni duhovniki k pogrebu, in blagrovale novomašnika, ki je po prvi sv. maši kakor nedolžno dete umrl. Ali oglasil se je postaren duhovnik in rekel: „Rajni je maševal samo enkrat, ali dovolj ima odgovornosti!“ Če ima tedaj mašnik toliko odgovornost od ene same sv. maše, kolika odgovornost je od mnogo sv. maš!

Dragi novomašnik moj! Kolikor te poznam, si bil vedno pobožen in si gotovo danes prav skrbno pripravljen za svojo prvo daritev. Vsak dan pač ne bodeš mogel tako skrbno pripravljati se, ali samo toliko glej, da ne bodeš nikdar nepripravljen, nikdar ne v smrtnem grehu. In ako tako delaš, bo sveta maša ne samo tistim, za katere bodeš maševal, v čiasno in dušno korist, ampak za tebe samega vir vse tolažbe in prave sreče, pa tudi poroštvo večnega veselja!

II. Duhovnik je dobrotnik človeštva s tem, da pridiguje!

Ker Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani, zato jim je od nekdej razodeval svojo voljo in naznanjal, kaj jim je storiti, kako živeti, da se zveličajo. — „Mnogokrat in po mnogih potih je Bog govoril po prerokih, slednjič tiste dni pa nam je govoril po svojem Sinu, katerega je poslal.“ (Hebr. 1, 1.)

Jezus je sam učil ljudi, in jim kazal pot v nebesa. Zato je naravnost rekel: „Ko bi jim ne bil govoril, ne bi imeli greha, zdaj pa sem jim govoril in zato nimajo izgovora!“ (Jan. 15, 22.) Ker pa sam ni vedno tu ostal, zato je naročil svojim učencem, da naj oznanujejo sv. evangelij in kažejo pot v nebesa. Rekel jim je: „Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal!“ (Mat. 28, 20.) In to so apostoli tudi storili: „vsaj je po vsem svetu šel njih glas, in do pokrajin zemlje so prišle njih besede!“ (Rim. 10, 28.)

Kar je Jezus učil, kar so apostoli oznanovali, to delamo zdaj mi katoliški duhovniki! Beseda, katero oznanujemo, ni naša, ampak božja beseda, kakor je rekel sv. Pavel: „Namesto Kristusa prosimo: Spravite se z Bogom!“ (Kor. 5, 20.)

Beseda božja, beseda Jezusova je delala čudeže in jih še dela! Po besedi Jezusovi so izpregledovali slepi, slišali gluhi, govorili mutasti, po njegovi besedi so šli hudiči iz obsedenih, in so vstajali mrtvi! Po besedi Jezusovi, po pridigi apostolov se je izpreobrnil svet; po besedi božji, po besedi pridigarjevi se še zdaj izpreobračajo grešniki, vračajo hudobni na pravo pot, beseda božja, beseda pridigarjeva pretrese in nagne grešnika k pokori, potolaži žalostnega, krepí slabotnega, razsvetljuje in uči nevednega, ohranjuje pravičnega na pravi poti.

Oh, kaj vse se je zgodilo po pridigah! Na pridigo svetega Petra se je binkoštni praznik izpreobrnilo tri tisoč poslušavcev. Na pridigo sv. Pavla so v Efezu prinesli vražarji vse svoje vražarske bukve, vredne petdeset tisoč denarjev. (Dj. ap. 19, 19.) Ko je sv. Frančišek Ksaverij pridigoval, so ga razumeli, četudi je govoril v drugem jeziku, kakor so ga govorili njegovi poslušavci. Ko je sv. Janez Kapistran pridigoval na Dunaju in tudi v Ljubljani v latinskem jeziku, so bili vendar poslušavci ginjeni do solza in so vselej po pridigi prinašali slabe knjige, kvarte, nečimurme obleke, in druge nastave greha in metali na ogenj. — Beseda božja, beseda pridigarjeva še dandanašnje ni izgubila svoje moči in obrodi še vedno mnoge, včasih čudovite sadove. Pomislite le na pridige misijonarjev: Komu je pripisovati, da pridejo k spovedi taki, ki že niso bili leta in leta? Komu je pripisovati, da se o misijonu povrne toliko tujega blaga? da se poravnajo zastarana sovraštva; da se raztrgajo grešna znanja, da se popravljajo pohujšanja? — Ali ni to zraven milosti božje, ki takrat posebno deluje, pripisovati pridigam gorečih misijonarjev? Pa tudi pridige stalnih duhovnih pastirjev niso brez sadu. Res, da se nas ljudje navadijo, ko nas vsako nedeljo in praznik na prižnici vidijo in slišijo: ali nekaj se pa le vselej prime. — In če tudi kljub našim pogostim pridigam včasih ni videti sadu, ni čutiti posebnega poboljšanja; moramo pa misliti, kaj bi šele bilo, ko bi nič ne pridigovali? Če je še zdaj veliko razuzdanosti, pijančevanja, pretefov, pohujšanja; kaj bi šele bilo, da ni nič pridig? — Če včasih tudi ni precej poboljšanja po pridigi, pa pride morda pozneje; in če kdo le kolikanj zvesto posluša, ga vendar včasih

speče pri srcu, da obžaluje svoje grehe, da se ustavi na grešni poti. — Samostanski prednik je poslal novinca, da bi ga vadił v pokorščini, večkrat z rešetom po vodo, in ta je brez godrnjanja ubogal, če tudi se mu je to neumno zdelo. Ko je prednik tako poskusil novinca, mu je dal nazadnje ta nauk: Četudi nisi mogel prinesiti vode v rešetu, ker je sproti skozi stekla, je vendar rešeto zdaj bolj čisto in snažno, kot poprej; nekaj je le koristilo. Tako predragi je tudi s pridigami. Četudi si vselej veliko ne zapomnite, tu in tam vendarle kaka beseda ostane in vam ob času skušnjave pride na misel. — Neka stara, gluha ženica je vendar zvesto hodila k pridigam. In ko jo je nekdo prijel za to in rekel: „Čemu neki hodite k pridigam, vsaj nič ne razumete!“ — odgovori žena: „Četudi nič ne slišim, to vendar vem, da pridigar svare pred grehom in priporočajo čednosti!“ In tako je tudi res! Res je tudi, da so pridigarji različni in da je velik razloček med pridigarjem in pridigarjem! — Nekateri pridiguje bolj glasno, drugi bolj tiho; ta pridiguje živahno, oni bolj mirno; ta v zbranih besedah, oni bolj preprosto in domače. Ali tukaj ne pride toliko na pridigarja, kako govori, ampak na besede, katere govori! Vsi namreč oznanujemo božjo besedo. In ta beseda ima že sama v sebi moč ravno zato, ker ni človeška, ampak božja beseda. Vsaj pravi že sv. Krizostom: „Mi pridigarji govorimo le do ušes poslušavcev; tisti pa, ki govori do srca, je pa Bog.“ In Bog se lahko posluži prav navadnega pridigarja, da po njem deli svoje milosti. — Ko sem bil še kapelan, sem enkrat bolj težko pridigoval. Kar ni mi šlo skupaj. In ko sem prišel domov, sem zapisal v zvezek: danes je šlo slabo! Ali kaj se zgodi? Precej drugi dan zjutraj zgodaj pride nekdo k spovedi in pravi: „Vaša včerajšnja pridiga mi ne gre iz glave. Celo noč nisem imel miru, moral sem priti k spovedi in prosim, da bi naredil dolgo spoved!“ — Takrat sem prav živo spoznal, da je pridigar le orodje v božjih rokah, in da se Bog le poslužuje pridigarjevih besed, da včasih deli posebne milosti.

Iz vsega pa vidimo, predragi! da je duhovnik res velik dobrotnik človeštva s tem, da pridiguje. In če se tudi ljudje pridig nekako naveličajo, bi jih vendar pogrešali, ako bi jih več ne bilo. Oh, kako bi bilo žalostno, ko bi vas zvonovi več ne vabili k božji službi, k maši in pridigi, še bolj žalostno pa bi bilo, če bi nihče več ne pridigoval. In kakor se je že dostikrat zgodilo, da je tak, ki se je kruha preobjedel, stradal; tako se

utegne prigraditi, da tisti, ki zdaj ne hodijo k pridigam, ali da se iz njih norčujejo. pozneje ne bodo imeli prilike slišati pridige; ker ali pridigarjev več ne bo, ali pa zavoljo bolezni ne bodo mogli blizu priti. — Torej predragi! pregrešite se nikar; ampak zahvalite Boga, ki vam pošilja pridigarje, ki vam je zopet v novomašniku dal novega pridigarja. Torej vsak duhovnik, kakor ste slišali, je velik dobrotnik človeštva ravno s tem, da pridiguje!

Ljubi novomašnik moj! Glej postal si duhovnik tudi zato, da boš pridigoval! S svojimi pridigami, katere naj Bog blagoslovi, boš lahko veliko dobrega naredil. Bodi srčan in nikar se ne boj! Vsaj boš oznanjeval le božjo besedo in Bog sam se bo potegnil za svojo besedo. Zatorej, kakor je bilo rečeno preroku (Isa. 58, 1.), tudi ti brez strahu oznanuj Izraelovi srenji njene pregrehe in Jakobovi hiši njene hudobije! Kakor sv. Pavel naroča Timoteju, tudi ti oznanuj besedo, prepričaj, bodisi priložno ali nepriložno, opominjaj, prosi, svari z vso potrpežljivostjo in poukom. (2. Tim. 4, 2.)

Četudi včasih ne boš videl precej sadu, ne obupaj. Ti svojo dolžnost stori, drugo pa Bogu prepusti. Stori, kakor naroča Bog preroku Ecehijelu (33, 7—9.): „Če hudobnega posvariš, da naj se vrne s svojega pota, on pa se ne vrne, bo sam umrl v svoji krivičnosti, ti pa si otel svojo dušo! — „Vsaj ne bomo dajali odgovora, koliko smo jih izpreobrnil (to je božja reč!), ampak če smo svojo dolžnost storili! In če drugim ne, vsaj sebi lahko koristiš.

Torej glej, kakor so te že v semenišču učili, da boš sam storil, kakor boš druge učil, in ne bodi, kakor kol ob cesti, ki drugim kaže pot, sam pa se ne premakne z mesta! Delaj, kakor sv. Pavel, ki pravi: Jaz tarem svoje telo in ga v sužnost devam, da, ko druge učim, sam ne bom pogubljen. (1. Kor. 9, 27.)

III. Duhovnik je velik dobrotnik človeštva s tem, da spoveduje.

Spoved je eno najtežavnejših opravil duhovskega stanu; ali recimo naravnost: spoved je najtežja dolžnost duhovska. Spovednik mora iti v spovednico, kadar in kolikorkrat je poklican, naj mu je všeč ali ne; mora sedeti v spovednici cele ure, kar posebno pozimi v hudem mrazu ni prijetno; mora občevati s spovedanci, ki so nevedni, nesramni, prevzetni, svojeglavni, trmast, žaljivi. Pa to vse je še malo proti dušnim mukam, katere so zvezane s spovedjo. Kolike skrbi in težave ima spovednik, ko

večkrat ne ve, ali naj spovedanca odveže ali ne. Če ga ne odveže, ga morda s tem odvrne od spovedi za dolgo časa ali za zmerom; če ga odveže, je pa morda deležen božjega ropa! Oh kakšna odgovornost! — In zdaj pravijo nekateri, da so spoved duhovniki vpeljali. Ali ravno narobe je. Ravno duhovniki bi spoved prvo odpravili, ko bi mogli in smeli. Tudi spovedi ni vpeljal papež Inocencij III. na četrtem lateranskem zboru l. 1215., ampak je le kot zadnji obrok spovedi določil vsaj enkrat v letu. Spoved pa je vpeljal Jezus sam z besedami, ko je rekel: Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerim jih boste zadržali, so jim zadržani! Kako pa more vedeti spovednik, katerim naj odpusti grehe ali zadrži, če se mu ti ne izpovejo? Spoved, predragi, je božja naprava, in če bi je ne bilo, morala bi se vpeljati! Spoved šele potolaži človeka. Kolikokrat se zgodi, da hudodelec sam gre k sodnji in se sam obtoži, ker ne more več prenašati težke vesti. Vsak pa iz svoje izkušnje ve, kako mu je lahko pri srcu, kako je oveseljen in potolažen, kadar je opravil dobro spoved. Res je, da je sitno, težavno, poniževalno iti k spovedi in tožiti samega sebe. Ali sadu dobre spovedi pa tudi ni poplačati s časnim blagom. In če je oče izgubljenemu sinu napravil veliko gostijo, občuti grešnik po dobri spovedi in odvezi veselje, kakršno se ne najde pri nobeni posvetni veselici.

Spoved je pa tudi velikega pomena za blagor človeške družbe. Kateri ljudje pač najbolj kale ljubi mir, kateri pač razdirajo blagostanje, kateri povzročajo prepire, tožbe, škode? itd. Ali ne pijanci, nečistniki, ponočnjaki, tatje, obrekovalci? In zdaj glejte k spovednicam: katerih je najmanj ondi videti, ali ne ravno imenovanih? Ko bi taki hodili k spovedi, nehalo bi kmalu vse, kar vznemirja človeško družbo?

In kar gosposka ne more storiti z vso svojo močjo, z orožniki, z ječami in kaznimi; to stori spovednica! — Spovednica stori, da se povrača tuje blago, da se vrne izgubljena čast, da se odpravijo sovraštva, da se raztrgajo grešna znanja, da se povrne ljubi mir med sosede, zastopnost med zakonske!

Bil je neki trgovec, pa je že davno tega, ki se je štel za bolj izobraženega in ki je bil, kakor pravimo, bolj na protiversko stran. Nekoč pride župnik k njemu v važnem opravku. Trgovec pa, kakor imajo taki ljudje že navado, začne govoriti z župnikom o verskih stvareh; med drugim tudi pravi, da mu je marsikaj všeč v veri, le s spovedjo se ne more sprijazniti. Te bi pa pač ne bilo treba in je le za težavo in muko vernikom. Četudi je

župnik branil spoved in dokazoval njeno potrebo in korist, trgovec je le svojo trdil. Zdaj pa potegne župnik iz žepa večjo svoto denarja in jo izroči trgovcu z besedami: To svoto sem dobil pri spovedi za vas; nekdo, ki vas je oškodoval, me je prosil, da naj vam to izročim. Zdaj bi bili morali videti trgovca, kako je osupnil; ni vedel, kaj bi na to rekel. Vzel je denar in ga spravil; odhajajočemu župniku pa je rekel: Spoved pa vendar ni tako napačna, kakor bi kdo mislil!

Da, spoved ni tako napačna, le dobro in prav se mora opraviti. — Spoved vrne kristjanu izgubljeno milost božjo, in kaj imamo boljšega na tem svetu, kakor je milost božja; če smo v prijaznosti božji, smo zares veseli in srečni in ni se nam tudi smrti bati! In če bi vsakdo kmalu po smrtnem grehu prišel k spovedi, malokdo ali nobeden bi bil pogubljen.

Ko sem bil še na Dovjem za župnika, je neki mlad človek na cesti v Mojstrani mrtev padel na tla. Kar kri se mu je vtila in po njem je bilo. Z njim je bil njegov prijatelj. To ga je tako pretreslo, da je precej drugi dan prišel k spovedi; zbal se je, da bi tudi njega Bog nagloma ne poklical!

O, spoved je dobra, dobra naprava in velike koristi za človeštvo in vsak duhovnik je velik dobrotnik človeštva s tem, da spoveduje!

Dragi novomašnik moj! Postal si duhovnik in posvečen si bil tudi za to, da boš spovedoval! Res, huda in težavna bo ta služba: ali vedi, da ravno s tem boš veliko dobrega storil. Pri spovedi boš obvezoval in celil dušne rane, pri spovedi boš tolažil žalostne, učil nevedne, svaril grešnike, prav svetoval dvomljivcem! Mnogo jih boš rešil ravno po spovedi pogubljenja in četudi boš veliko trpel ravno s spovedovanjem, boš pa tudi ravno pri spovedi in po spovedi užival največ dušnega veselja. Vsaj pravi sv. Jakob: „Kdor vrne grešnika od njegove krive poti, naj ve, da je rešil njegovo dušo smrti in pokril veliko število grehov!“

Kakor ste danes slišali, predragi! je katoliški duhovnik mašnik, pridigar in spovednik. Ravno s tem pa je velik dobrotnik človeškega rodu. Obrisal sem vam v kratkih potezah, kaj vse dobrega lahko stori katoliški duhovnik v tem trojnem oziru, da molčimo o drugih njegovih opravilih.

Kot mašnik je srednik med razžaljenim Bogom in med grešnim človeštvom. Ko se vi vojskujete, ko vi delate in se trudite, on daruje, on mašuje za vas!

Kot pridigar vam kaže pravo pot v nebeško domačijo. O kako častitljive so torej noge onega, ki oznanjuje mir, ki oznanjuje dobro!

Kot spovednik bo celil vaše dušne rane, kot spovednik bo delil mir, veselje, tolažbo!

Ljubi novomašnik moj! Kar sem ti danes povedal, si ti že vse slišal od svojih učnikov. Povedal sem ti pa zavoljo ljudstva, da sliši, kakšno je tvoje poslanje, tvoja služba, da te sprejme in časti v tebi namestnika Kristusovega, da vidi v tebi mašnika, pridigarja, spovednika! Kakor so pa ta opravila častitljiva in koristna, tako so tudi težavna: zato danes pri prvi svoji daritvi prosi ljubega Jezusa, da boš dober njegov namestnik, da boš v božjo čast in v korist revnemu človeštvu: Svet mašnik, goreč pridigar in moder spovednik. Amen. *Jan. Ažman.*

Za praznik sv. Marije Magdalene.

Odpuščenih jej je veliko grehov, ker je veliko ljubila. Luk. 7, 47.

Postavite se v duhu, zbrani poslušalci, v mesto Jeruzalem, v hišo farizejevo, katero nam pred oči stavi prebrani evangelij. Kako ginljiva dogodba se vrši tu pred našimi očmi! Spokorna Magdalena in usmiljeni Zveličar obračata nase vso našo pozornost. Magdalena, velika grešnica, se vrže Gospodu pred noge, moči mu jih z vročimi solzami srčnega kesanja ter suši jih s svojimi lasmi; poljubljuje jih ter mazili z mazilom iz alabastrove puščice. S tem ravnanjem pokaže skesano svoje srce ter prosi, v grenkih solzah se topeča, odpuščanja svojih grehov.

Govorečemu o spokorni Magdaleni mi je pri srcu kot nekdam sv. Gregoriju, velikemu papežu, ki je premišljujoč njeno spokornost, poln občudovanja in ginjenja vzkliknil: „Če premišljam spokornost Magdalenino, bi raje jokal, kot govoril. Zakaj katerega srca, če bi bilo tudi od kamna, ne bi omečile solze te spokornice ter ga ganile k enaki skesanosti?“ Res je to, kaj ne, predragi v Gospodu? Ravnotako resnično in primerno je pa tudi vprašanje istega sv. očeta: „Koga naj bolj občudujemo, ali Magdaleno, ki pride k Zveličarju, ali Zveličarja, ki ljubeznivo sprejme to grešnico?“ (Hom. 33. in evang.)

Oboje zasluži naše občudovanje: tako spokornost Magdalena, kot usmiljenje Zveličarjevo. Oboje naj je v naše poučenje, oboje naj obravnava današnji moj govor. Zato pravim:

1. Spokorna Magdalena naj nas uči, kakšna naj je naša spokornost.

2. Usmiljeni Zveličar naj nas spodbada Magdaleni enako pokoro delati.

Iz obojega pa hočemo zajeti sladko tolažbo in trdno upanje, da nam prava spokornost zadobi združenje z Bogom in ljubezen njegovo.

1. Magdalena je bila, kakor vsem znano, mlada ženska, zavoljo razkošnosti razupita v vsem Jeruzalemu in zato v sv. pismu imenovana „grešnica v mestu“. (Luk. 7, 37.) Sv. Marka pravi: „Kristus je bil iz nje izgnal sedem hudičev.“ (Mark. 16, 9.) Tako je podoba grešnice Magdalene črno naslikana v sv. pismu. Kaj naj si tedaj mislimo o Magdaleni? More li iz take očitne grešnice postati skesana spokornica? Po človeško soditi bi dejali: Ni mogoče! „Kar pa ni možno človeku, je možno Bogu, čegar vsemogočna roka more vzbuditi iz kamna sinove Abrahamu.“ (Cf. Mat. 3, 9.) Ena sama beseda, glas milosti: „Pojdi za menoj!“ zadostuje „in cestninar Matej hiti za Gospodom.“ (Cf. Mat. 9, 9) En sam žarek z nebeških višav, en sam glas: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ je dovolj in iz divjega volka postane krotko jagnje, goreči Pavel iz grozovitega Savla. (Cf. Act. 9, 3.)

a) Tako, predragi v Gospodu, se je zgodilo tudi z Magdaleno. Tudi njeno izpreobrnjenje je bilo hitro, v trenutku. „Ko je namreč zvedela,“ pravi sv. pismo, „da je Jezus v hiši farizejevi pri jedi,“ je prišla k njemu. Komaj je tedaj začula glas svoje vesti, „glas božji“, že hiti v hišo farizejevo.

Grešnik, grešnica, kaj sedaj misliš? Ti, ki si morda že dolgo, morda cela leta, v nesrečnih okovih grešne razvade, sramotnega znanja in prijateljstva, bližnje priložnosti k grehu, ti, ki omaguješ pod težo pregreh, kako ti je pri srcu? Spoznaj, da je Bog tudi tebe, — kot Magdaleno, — že večkrat klical k pokori; sedaj po besedi pridigarjevi, ki ti je mečil trdovratno srce; sedaj po opominovanju tvojega spovednika, ki ti je kazal nesrečni tvoj stan; sedaj po notranjem glasu tvoje vesti, vabečem te k pokori; sedaj po kaki nesreči, ki te je zadela; sedaj zopet po žalostnem prigodku v tvoji družini, da bi spoznal svoje pregrehe. Če pa tudi

tebe, — kot Magdaleno — kliče milost božja, zakaj ne hitiš tudi ti kot ona k nogam Zveličarjevim? Zakaj zapiraš glasu božjemu uho in srce? Nikar ne misli: Je še čas za pokoro, vsaj sem še mlad; v starosti bom delal pokoro. Ali mar veš, da boš starost učakal? Ali te mar Gospod ne pokliče lahko danes s sveta? „Čujte,“ pravi Gospod, „ker ne veste ne dneva, ne ure!“ (Mat. 25, 13.)

b) Če pa tudi pripoznam, da mnogi izmed vas sledijo tudi prvemu glasu k pokori, je li tudi njih spokornost taka, kakor Magdalenina? Prava spokornost je nadnaravna čednost, nagibajoča grešnika popraviti krivico, z grehom Bogu storjeno. K temu pa treba pravega, nadnaravnega kesanja nad svojimi grehi, trdnega sklepa nič več ne grešiti in odkritosrčne, skesane spovedi.

Dovolj da vprašam, ali so tvoje spovedi ponižne, čiste, natančne, odkritosrčne in brez zvijač?

Kakšno je naše kesanje, naši sklepi, ki so najimenitnejše zahteve k resničnemu izpreobrnjenju? Ali pristopaš k spovedi z onim nadnaravnim kesanjem, ki pride iz globočine užaljene duše, z ono notranjo žalostjo, ki nam potare srce? Ali prineseš k sodnjemu stolu božjemu oni trdni sklep, s katerim ne obudiš samo studa nad storjenimi grehi, ampak skleneš tudi izdreti ono oko, odrezati ono roko, odbiti ono nogo, ki ti je bila dosedaj v greh, kakor govori Zveličar. (Cf. Mat. 18, 8.) Ali, da govorim jasneje, imaš li pri spovedi tako trden sklep, da obljubiš ne samo greha se varovati, ampak tudi vsega, kar bi ti moglo biti priložnost v greh: one hiše, v kateri si grešil; one osebe, s katero si Boga razžalil; one družbe, ki ti je v spodtiko; one navade, ki te je že velikokrat zapletla v greh? Ali se ne vrti marveč veliko grešnikov v vednem grešnem kolobarju od priložnosti do greha, od greha do spovedi, od spovedi pa zopet do priložnosti in greha?

Učimo se tedaj od sv. Magdalene prave spokornosti! Glej njeno veliko kesanje! V hiši farizejevi se vrže pred noge svojemu Zveličarju — glej njeno ponižnost! Tu pretaka potoke spokornih solza — glej njeno žalost. Tu moči noge Jezusove s svojimi solzami in jih suši s svojimi lasmi — glej njeno ljubezen!

Kakšno kesanje, kakšna žalost, kristjani, kakšni sklepi, kakšna gorečnost! Magdalena je dobro premislila in globoko čutila, kaj je bila poprej storila, koga je bila razžalila in zato kaže sedaj

tako veliko kesanje, pravo popolno kesanje. Zato dobi odpuščanje grehov, „ker je veliko ljubila“; zakaj sv. Peter govori: „Ljubezen pokrije obilo grehov.“ (Pet. 4, 8.)

2. Kaj pa poreče Zveličar k temu kesanju? Tu vidimo v Jezusu ljubezni polnega, skrbnega pastirja, ki popusti devetindevetdeset ovac v puščavi, da išče ter najde eno izgubljeno in kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame; in ko pride domov, pokliče prijatelje in sosede ter jim reče: „Veselite se z menoj, ker sem našel svojo izgubljeno ovco.“ „Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetindevetdeseterimi, ki ne potrebujejo pokore.“ (Luk. 15, 4—7.) Veselje v nebesih nad spokorjenim grešnikom se imenuje večje, kakor nad pravičnim, ki je ohranil krstno nedolžnost, zato, ker je novo in nepričakovano in kar resnično izpreobrnjeni grešnik navadno bolj pridno Bogu služi in ga bolj goreče ljubi. Izvoli si usmiljeni Zveličar največjo grešnico v mestu, nečisto Magdaleno, hoteč pred očmi vsega sveta pokazati, da noben grešnik, nobena grešnica, naj sta še tako velika, nista izključena od usmiljenja božjega, če storita pokoro. Po Magdaleni hoče danes izpolniti besede, katere je nekdanj govornik razbrzdanemu svojemu ljudstvu po preroku Ezechielu: „Kakor resnično jaz živim, pravi Gospod: nočem smrti grešnika; temveč da se vrne s svojega pota in živi.“ (Ezech. 33, 11.) Po tej Magdaleni hoče pokazati, kako je zvest svoji obljubi, katero je bil dal po preroku Izaiju: „Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; in ako bi bili rdeči kakor bager, bodo beli kakor volna,“ če storite pokoro. (Iz. 1, 18) Po Magdaleni je pokazal, kar je pozneje imel izgovoriti njegov apostol: „Ker je greh obilen, je še obilnejša milost.“ (Rim. 5, 20.) Da v resnici! Obilna je milost, dobrotljivost, usmiljenje božje! Magdaleni odpusti vse pregrehe, spusti jo „v miru“; — nam pa dá s tem tolažilni nauk, da tudi mi lahko zadobimo — tako gotovo kot Magdalena — odpuščanje vseh, tudi največjih in najštevilnejših grehov, le da je naša pokora taka, kakor je bila Magdalenina. V dokaz tega nam je ljubeznivi Zveličar Jezus Kristus, križani Sin božji, sedeč na desnici Boga Očeta, „ki je sprava za naše grehe; pa ne samo za naše, ampak tudi za grehe vsega sveta.“ (1. Jan. 2, 2.)

Vendar se pa ne motimo! Le takrat smemo imeti to upanje, če je naša pokora kakor Magdalenina. O kaka nesreča za nas, moji dragi, če bo naša pokora kdaj po pokori Magdalenini, —

ki nam je bila dana v zgled, — osramočena! Če bo Zveličar tudi nam oponašal, kar oponaša danes farizeju, in nam bo govoril: „Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo,“ — v tvoji duši sem hotel prebivati, — „pa mi vode za noge nisi dal,“ — nisi pretakal nad svojimi grehi grenkih solza: „Magdalena pa mi je s solzami noge močila in jih brisala s svojimi lasmi.“ „Poljuba mi nisi dal, — ti si ljubil svet in njegovo poželjennje“; „Magdalena pa, kar jih v hišo prišla, ni jenjala mi nog poljubovati.“ „Moje glave nisi z oljem mazilil,“ — vse svoje moči, časti, premoženje in skrbi si svetu in samemu sebi — ne meni — posvetil —: „Magdalena pa mi je noge z mazilom mazilila,“ — vse kar je dragocenega in lepega imela, je meni posvetila. „Ker je veliko ljubila, ji je odpuščenih veliko grehov.“ Zato sem ji dejal: „Odpuščeni so ti grehi... tvoja vera ti je pomagala; pojdi v miru!“ (Luk. 7, 44—50.) Ti pa si malo ljubil; nisi delal prave, resnične pokore kot Magdalena; zato tebi grehi niso odpuščeni!

Da bi nam o naši pokori Zveličar ne govoril tako! Zato kličem h koncu s sv. Pavlinom Nolanskim: „Ljubimo, kristjani, kakor sv. Magdalena, onega, katerega ljubiti je naša dolžnost; poljubimo onega s sv. poljubom, čegar poljub nas naredi čiste, združimo se z onim, čegar združenje nas stori deviške; vклонimo se onemu, ki nas povikša nad ves svet; padimo pred onega, pred katerega pasti se pravi vstati; umrimo z njim, v katerem imamo življenje!“ (S. Paulius Nolanus in ep. 4. ad Severum. — Cf. P. Rudolf Grasers Predigten, Linz, 1879, II. 3. pg. 368—378.) Amen.

Dr. J. L.

Pogled na slovstvo.

1. *Turški križ*. Igra v štirih dejanjih. — *Tri sestre*. Igra v treh dejanjih. Spisal dr. J. Ev. Krek. Založilo Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Selcih. Cena 1 K.

Dr. Krek med dramatik! Ni sicer nov delavec, tudi na tem polju ne; ampak vidi se, kam vse rodoljubnega moža privede skrb za narodovo blaginjo. Kjer se kaže kaka vrzel pri narodnem delu, že bôde našega Evangelista, da seže kar sam za pero, če se ga kdo drugi ne usmili. Zdaj izdani dr. Krekovi igri sta res kakor nalašč za naše ljudske odre: povesod ji hvalijo. Prva je pač nekoliko težja za uprizoritev; druga pa lahka po sceneriji in vsebini. „Turški križ“ vnema ljubezen do doma; „Tri sestre“ pa ozdravljajo z dobrim in s hudim vraga v hiši — žensko trmo. Obe igri pa preveva nepriljen in nepogret humor, kakršnega je dr. Krek v solnčnih in vtharnih dneh neugnano

poln. Naj bi mu le še kje — kaka obstrukcija (pisatelj je spisal igro ob lanski obstrukciji v državni zbornici) potisnila pero v roko za tako srečno delo!

Jos. Volc.

2. *Institutiones iuris ecclesiastici*, quas in usum scholarum scripsit Jos. Laurentius S. J. Editio altera emandata et aucta. Velika 8°. — 1908. (Str. XVI + 712.) Cena M 10:40. Založil Herder v Freiburgu. — Odkar je Ivan Pavel Lancelotti l. 1563. izdal v Perugiji knjigo pod tem naslovom, ki naj bi nudila poleg cerkvenopravnega teksta kratek, v štiri dele (de personis, rebus, actionibus, accusationibus) razdeljen sistematičen pregled vsega cerkvenega prava po zgledu civilnih Justinianovih institucij, so tekom stoletij najraznejši kanonisti delovali po tem zgledu, imajoč pred očmi metodo cerkvenopravnega pouka po učiliščih, kjer je bilo treba dati poslušalcem kratek, točen pregled vsega cerkvenega zakonodajstva, hkrati pa so se tudi ozirali na praktične namene, da bi se namreč vsakdo hitro lahko orientiral v posamnih tedaj veljavnih cerkvenih zakonih. Sličen namen ima tudi zgoraj naznanjena knjiga. Podaje namreč splošna cerkvenopravna pravila, veljavna koncem l. 1907. Ne ozira pa se na partikularno pravo posameznih provinc in tudi ne na civilno pravo, v kolikor je morajo — zlasti pri nas — duhovniki vpoštevati. Prava vrlina knjigi je, da koncizno navaja, kjerkoli je to mogoče celo po besedah, posamne zakone, tako da se čitatelju zdi, kakor da ima pred seboj kompendij iz dekretalov, tridentskega zbora in drugih papeških konstitucij. V posamna juridična vprašanja se pisatelj — po namenu knjige — ne spušča, pač pa pri vsakem vprašanju natančno navaja najboljše kanoniste, ki so se s posamnimi vprašanji obširneje bavili.

Pisatelj sam navaja, da: *alia aetas vix indicari potest, qua frequentius iuri veteri derogatum, ius novum statutum fuerit.* A vendar je vestno povzel vse določbe do najnovejšega časa (konec l. 1907.). Dekret „*Ne temere*“ je v vsem obsegu naveden in tudi že v tekstu uporabljen. Kdor hoče imeti vse cerkveno pravo v sistematični preglednosti pred seboj, naj si knjigo nabavi. Na tej podlagi bo lahko obširneje gojil cerkveno pravo, zlasti zato, ker ima pri vsakem oddelku navedeno tozadevno strokovno literaturo, na koncu knjige pa kaj primeren „*index alphabeticus*“, da mu je možno hitro dobiti dotično stvarino. Praktičnim namenom pa, kakršne zlasti naša duhovščina zasleduje v cerkvenopravnih delih, ta knjiga ne more kdovekoliko služiti. Bo treba že še posegati po znanih delih Aichner-Friedle in Haring, ki se pri vseh zakonih ozirata tudi na naše partikularne avstrijske razmere.

Dr. A. Karlin.

3. *Christliche Erziehungslehre in Citaten.* Aus den Väter-schriften gesammelt von Dr. theol. Paul Reinelt, Oberlehrer am kgl. Gymnasium zu Beuthen, Freiburg 1909, Herdersche Verlagshandlung. — 12°. — (XII + 486.) Cena: nevezano K 3 60, vezano K 466. — Neizčrpani so zakladi, nakopičeni v delih cerkvenih očetov. V prvi vrsti se rabijo dela cerkvenih očetov kot vir za bogoslovsko znanost, ali v njih je toliko naukov, kako naj se kristjan vzgaja od mladih nog do smrti, in toliko praktičnih navodil, da je dr. Reinelt mogel zbrati dotične citate v lepo, sistematično celoto. Na ta način smo dobili zbirko vzgojnih načel, posnetih iz spisov cerkvenih očetov, — nauk o vzgoji človeka sploh, podan v citatih. Res je, da so zvečine ascetije, menihi, škofje in duhovniki, ki nas tu uče vzgajati ljudstvo, a so možje, ki so vživali v svoji mladosti dobro vzgojo, ali sami bili visoko izobraženi, možje, ki so

dodobra poznali hibe svojega časa. — Nihče ni obravnaval vzgojnih vprašanj z večjo resnostjo in ljubavjo kot sv. očetje. Jasno načrtano in filozofsko podprto je njih krščansko naziranje o človeku, njegovem namenu, o duši človeški in njenih lastnostih, o pomenu organizma človekovega. Iz teh citatov spoznamo, kako vzvišen in ljubek je bil njih pojem o dostojanstvu otrokovega. Z otrokom dostopno jasnostjo govore o njih dolžnostih. Dostojanstvu otrok pa odgovarja velika odgovornost staršev in njih namestnikov, ki so sami otroci nebeškega Pedagoga. Ako naj je torej vzgoja otrok plodonosna, morajo starši in vsi, ki se ukvarjajo z vzgojo drugih, najprej sebe vzgojiti in usposobiti za ta vzvišeni poklic. Zato dajejo sv. očetje posebna navodila očetom in posebna materam. — Učitelji morajo živeti le svojemu poklicu; zato pa morajo biti zadostno preskrbljeni z vsem, česar potrebujejo v gmotnem oziru da vsled skrbi za časne reči ne zanemarjajo svoje službe. Dve reči se pa posebno zahtevata od učitelja: da je veren in sposoben za učenje. — Ker čaka starše in vzgojitelje dvojna naloga: vzgojiti otroka v strahu božjem in skrbeti, da se nauči česa za življenje, zato obravnavajo sv. očetje jako obširno dolžnosti in posebnosti raznih stanov. Duhovnik in redovnik bo našel tu zlatih nauk; dobro so umevali sv. očetje pomen zdravnika; prav klasično je opisan kmečki stan; živo je orisan kontrast med razuzdanim življenjem v mestu in preprostim življenjem na kmetih. — Delo je, ki posvečuje človeka. Zu kmeta je poljedelstvo šola čednosti in zdržnosti. Pozabili pa niso sv. očetje poslov; citati, nanašajoči se na posle, obsegajo v tej zbirki 15 strani. — In deviški stan! Lepše, kot so o tem stanu pisali sv. očetje, ne more pisati zlepa moderno pero. — Važna je naloga žene v družabnem življenju, zato moramo skrbeti za dobro vzgojo hčera. Krepki so seveda izrazi in trpke semintja besede, ki bičajo z njimi cerkveni očetje brezumno skrb za telesno lepoto, za lase in različni lišp. — Vzgoja bodi vseskozi verska, je načelo sv. očetov. — Glavno skrb moramo obračati na to, da duha izobrazimo, da rastemo v modrosti in vednosti. Ali „mens sana in corpore sano!“ Zdrave, lahko rečemo, moderne so misli sv. očetov o hrani, obleki, o počitku, o spanju. Tudi kristjan je potreben razvedrila. Mladičji naj telovadijo — po pameti seveda; telesne vaje tudi ženskam niso prepovedane — seveda ne na tekališčih in v telovadnicah; ženske naj se sukajo v kuhinji, pri ročnem mlinu. „Če posteljne odeje zrači, če žejnemu možu piti daje, mu jed doniša, je to najprimernejša in najbolj zdrava telesna vaja“ za gospodinjo. Kar se plesa in gledališčja tiče, bo vsak dušni pastir moral biti enih misli s sv. očetmi. Njih nazori o pijači, posebej o vinu, bodo splošno zanimali. Po sv. očetih učimo vernike, kako se mora kristjan obnašati v nesreči in bolezni. In če bomo sebe in druge vzgojili po teh načelih sv. očetov, potem bomo tudi mi prišli do iste tolažilne misli kot sv. Ambrož, da tudi smrt sama na sebi za kristjana ni nič hudega. — Naj seže vsakdo po tej lepi zbirki, kdor si hoče prilastiti modrosti sv. očetov, bodisi lajik ali duhovnik, ker vsi cerkveni očetje niso dostopni vsakomur. Duhovnik zlasti bo našel v tej pedagogiki za mlade in stare tečne hrane za izročene mu duše, črpal bo iz njih ljubezen in lepih nauk za deco v šoli, za ljudstvo na prižnici in spovednici, in tako mu bodo tudi ti citati cerkvenih očetov pomagali „parare Domino plebem perfectam.“ (Luc. 1, 17.)

Iv. Kovač.